

Francja w jarzmie dolara

Gieldziarze amerykańscy podyktowali rządowi Schumana-Bluma umowę o wyzysku i zależności

PARYŻ PAP. — Układ w sprawie doraźnej pomocy amerykańskiej podpisany w sali zegarowej Quai d'Orsay, jest w dalszym ciągu przedmiotem komentarzy prasy francuskiej. Dzienniki lewicowe zwracają uwagę, że rząd francuski zobowiązał się do wykonania na żądanie USA następujących warunków:

1) Francja zobowiązuje się do złożenia na rachunku specjalnym w Banku Francuskim sumy franków odpowiadającej wartości dostaw amerykańskich, obliczonej w dolarach. Za pod stawę obliczeń przyjmuje się kurs oficjalny dolara. Suma ta może być również zużyta przez rząd amerykański na pokrycie wydatków administracyjnych oraz na cele, które mogą być ustalone później przez oba rządy.

2) Francja nie może eksportować produktów otrzymanych w ramach pomocy ze Stanów Zjednoczonych, ani też analogicznych produktów nawet pochodzenia francuskiego.

3) Francja zobowiązuje się do udzielania wszelkich informacji, jakich zażąda Amerykanie w związku „z operacjami, wynikającymi z podpisanego układu”.

4) Wszystkie produkty, wyszczególnione w układzie, mogą być importowane jedynie ze Stanów Zjednoczonych.

5) Rząd Stanów Zjednoczonych odda do dyspozycji rządu francuskiego również inne produkty, jakich może zażądać Francja. Stany Zjednoczone mogą też dostarczyć te artykuły każdej osobie lub organizacji, działającej na rachunek rządu francuskiego.

Układ nie zawiera jednak żadnej gwarancji w sprawie dostarczenia przez rząd amerykański tych właśnie artykułów, jakich zażąda Francuzi.

„Humanite” pisze: *Wobec tego, że pomoc amerykańska może być rozdzielana nie tylko przez rząd francuski, lecz i przez inne osoby i organizacje, rozdział towarów amerykańskich wymyka się spod kontroli parlamentu. Organizacje te mogą posługiwać się uprawnieniami w zakresie rozdziału pomocy amerykańskiej dla presji szantażu i korupcji.*

Pomoc amerykańska została uzależniona na przyszłość od aprobaty polityki francuskiej przez Stany Zjednoczone. Układ pozwala eksporterom amerykańskim na wysyłanie do Francji niepotrzebnych nam towarów. Konieczność złożenia we frankach równowartości dostaw amerykańskich daje departamentowi stanu możliwość rozporządzania we Francji olbrzymimi kwotami według swego widzimisie.

Francuski handel zagraniczny przechodzi pod zupełną kontrolę Ameryki, gdyż nie wolno nam eksportować nawet artykułów francuskich, jeżeli podobne artykuły otrzymujemy z Ameryki.

W ten sposób Stany Zjednoczone mogą za bronić nam wszelkiego eksportu, któryby im nie odpowiadał.

Gospodarka francuska zostaje poddana nieustannej kontroli. Jest to po prostu legalizacja szpiegostwa gospodarczego. Dzień 2 stycznia 1948 roku pozostanie ciemną plamą w historii Francji. Podpisano wczoraj nowy układ monarchijski.

„Humanite” oskarża rząd o uległość wobec Stanów Zjednoczonych. „Marionetkom rządowym — pisze dziennik — rozkazuje się z Waszyngtonu. Gdy pada rozkaz odmownego załatwienia żądań rewizji plac — marionetki odmawiają rewizji bez wahania. Gdy nakazuje się zwiększyć cen — to ceny idą w górę. Rząd wypełnia również rozkaz dewaluacji franka. Cała ta polityka zmierza do obciążenia robotników, chłopów, drobnych kupców i przedsta-

wicieli wolnych zawodów kosztami wojny 1939-45 roku, oraz do przygotowania nowego konfliktu w myśl zamierzeń ekspansjonistów amerykańskich.

Podobna polityka nie jest polityką francuską. Komunistyczni deputowani i radcy republiki będą zwalczać nowy układ również stanowczo, jak czynili to w ubiegłych dwóch tygodniach w stosunku do pierwotnego projektu”.

WŁOCHY PODPISAŁY RÓWNIEŻ UKŁAD Z AMERYKĄ

RZYM PAP. — W sobotę wieczorem podpisano tu układ w sprawie udzielenia t. zw. pomocy doraźnej Włochom przez Stany Zjednoczone. Układ przewiduje dostawę do Włoch na ściśle określonych warunkach towarów na ogólną sumę 57 milionów dolarów, pochodzących z Ameryki, lub zakupionych na rynkach zagranicznych.

1.600 tysięcy ton węgla ponad plan roczny wydobyli górnicy polscy

KATOWICE (PAP) — Jak wynika z ostatnich obliczeń, wydobyte węgla kamiennego w kopalniach polskich wyniosło w roku 1947 ogółem 59.130.335 ton, co stanowi 102,8 procent

państwowego planu produkcyjnego. Tym samym górnicy polscy wydobyli w ciągu 12 ub. miesięcy 1.625.675 ton ponad plan. Sukces ten jest wynikiem ofiarnej pracy załóg górniczych oraz personelu technicznego.

Wojska Markosa oblegają Konicę

Beznadziejna sytuacja faszystowskiej załogi miasta. Nowa próba ingerencji amerykańskiej w sprawy greckie

LONDYN (obsł. wł.) — Z Aten donoszą: — Mimo ogłoszonego przed kilkoma dniami komunikatu, w którym rząd Sophulisa podał do wiadomości o rzekomym okrążeniu Konicy

przez wojska monarchistyczne i o odparciu ofensywy armii gen. Markosa, Konica jest w dalszym ciągu otoczona przez wojska demokratyczne, co potwierdza nowy komunikat mo-

narchistów, ogłoszony w dniu wczorajszym. Sytuacja garnizonu monarchistycznego, broniącego miasta, staje się z każdym dniem trudniejsza.

Ostre walki w Indonezji

HAGA, PAP. Według ostatnich doniesień dowództwa holenderskiego i indonezyjskiego, na wszystkich odcinkach frontu na Jawie i Sumatrze w dalszym ciągu toczą się walki.

Samoloty holenderskie wykazują ożywioną działalność we wschodniej i środkowej części Jawy. W niektórych rejonach Jawy śródkolej oddziały republikańskie odrzuciły na cierającą wojska holenderskie do pozycji wyjściowych.

Rząd ateński, pozbawiony dostępu do miasta, zaopatruje swoje wojska w żywność wyłącznie drogą powietrzną. Jedyna droga, łącząca armię monarchistyczną z oblężonym miastem, znajduje się pod ciągłym ostrzałem artylerii wojsk gen. Markosa, w których posiadaniu znajduje się panujące nad całą okolicą wzgórze, ułatwiające operacje artylerii.

Komunikat rządu Sofulisa donosi o znacznych stratach, poniesionych przez wojska monarchistyczne, usiłujące przerwać pierścień powstańców, okrążających miasto.

Włochy w kleszczach kryzysu

Dwa miliony bezrobotnych. Kule zamiast chleba — oto co ma rząd chrześcijańskiej demokracji i prawicowych socjalistów — de Gasperi'ego i Saragata dla mas pracujących

RZYM, PAP. Prasa lewicowa podkreśla, iż Włochy przeżywają w chwili obecnej jeden z najcięższych kryzysów gospodarczych. Liczba bezrobotnych przekroczyła cyfrę 2 milionów. Rząd nie posiada żadnego konkretnego planu odbudowy gospodarczej kraju. Kasy państwowe świecą pustkami.

Szczególnie ciężka jest sytuacja na odcinku budownictwa mieszkaniowego — w chwili obecnej w samym Rzymie co najmniej 50 tysięcy ludzi pozbawionych jest dachu nad głową. Budują wyłącznie spekulanci, przy czym komorne za 3 pokojowe mieszkanie w nowym domu przewyższa przeciętną pensję urzędnika.

Opieka społeczna istnieje jedynie na papierze. Nieznaczne sumy, jakie rząd wyasygnował po ostatnim strajku generalnym na roboty publiczne, nie rozwiązują problemu bezrobocia.

Najgroźniejszym biczem dla ludności włoskiej jest stale postępująca naprzd in-

fłacja. Ceny, które we wrześniu roku ub. osiągnęły punkt szczytowy, przekraczając 78-mio krotnie ceny z roku 1938, nie wykazują bynajmniej tendencji zniżkowej. Mimo pewnych zarządzeń w tym kierunku ze strony rządu, obieg banknotów, który jeszcze pod koniec roku 1946 wynosił 393 miliardy lirów, wzrósł w czerwcu 1947 roku do 548 miliardów, a w październiku do 687 miliardów.

Dzienniki podkreślają, że główna przyczyną na drodze odbudowy gospodarczej kraju jest brak jakiegokolwiek konkretnego programu. Odbudowa kraju — ich zdaniem — ogranicza się jedynie do inprovisacji w poszczególnych wypadkach i to tylko pod naciskiem pewnych okoliczności.

RZYM, PAP. W czasie manifestacji ludowej w Canticatti (Sycylia) policja oddała strzały do tłumu, zabijając na miejscu 3 robotników i raniąc 10 innych. Manifestanci gwałtownie zareagowali na tę prowokację. W czasie utarczki, jaka się wy-

wiązała, kilku agentów policji zostało rannych.

W miejscowości Campobello di Licosa członek partii demochrześcijańskiej zasypał strzałami z rewolweru przechodzącego robotnika.

Kongres włoskiej partii komunistycznej rozpoczyna się jutro w Mediolanie. Liczebność włoskiej partii komunistycznej osiągnęła dwa i ćwierć miliona osób

RZYM (PAP) — Jak wynika z danych opublikowanych w dzienniku „Unita”, włoska partia komunistyczna liczyła we wrześniu 1947 r. 2.252.716 członków wobec 401.960 w grudniu 1944 r. i 2.068.282 we wrześniu 1946 r.

Robotnicy przemysłowi stanowią 45 procent wszystkich członków, rolnicy — 17 procent, robotnicy innych kategorii — 38 procent.

We Włoszech istnieje 9.947 komitetów lo-

kalnych partii komunistycznej, skupiających 50.903 kół.

RZYM (PAP) — Dnia 5 bm nastąpi w Mediolanie otwarcie VI-go Kongresu Włoskiej Partii Komunistycznej. Otwarcia dokona sekretarz generalny partii — Palmiro Togliatti. Zadaniem kongresu ma być usprawnienie działalności politycznej partii w walce przeciwko czynnikiem reakcyjnym w kraju, powolnym imperializmowi amerykańskiemu.

Rozmowa marszałka Tito z ambasadorem USA

BELGRAD PAP. — W sobotę marszałek Tito przyjął w obecności wiceministra spraw zagranicznych Beblera, ambasadora USA Cavendish W. Cannona. Ogłoszony w tej sprawie komunikat podaje, że rozmowa między marszałkiem Tito i ambasadorem USA miała charakter ogólny, dotyczyła zaś w szczególności stosunków gospodarczych między obu krajami.

Solidna przedsiębiorczość prywatna

uczestniczyć będzie w realizacji polityki gospodarczej rządu

Konferencja przedstawicieli samorządu przemysłowo-handlowego z udziałem ministra Przemysłu i Handlu tow. H. Iarego Minca

WARSZAWA (PAP) — Pod przewodnictwem ministra Minca odbyła się w dniu 3 bm. w Warszawie konferencja Ministerstwa Przemysłu i Handlu z przedstawicielami samorządu przemysłowo-handlowego, która dała w wyniku dyskusji obszerny materiał informacyjny o bieżących postulatach sektora prywatnego i o przebiegu akcji koncesjonowania.

Konferencja omówiła sprawy sektora prywatnego na tle ogólnej mobilizacji wysiłków gospodarczych w 1948 roku. Przedstawiciele samorządu przemysłowo-handlowego z uznaniem podkreślali korzyści, płynące z tego rodzaju form współpracy i znaczenie wyjaśnień o zamierzonej polityce gospodarczej rządu, zreferowanych przez ministra Minca.

Obrazy zajął prezes Klarner, nawiązując do sytuacji międzynarodowej i znanych koncepcji „pomocy” za cenę warunków politycznych. „Nie ma takiej ceny — powiedział prezes Klarner — za którą warto by sprzedać komukolwiek naszą całkowitą suwerenność polityczną i gospodarczą. Tymbardziej sytuacja obecna wymaga mobilizowania wszystkich sił państwa i społeczeństwa, zdajemy sobie bowiem sprawę z tego, że możemy liczyć tylko na własne siły”.

Mówca zapewnił, że przedsiębiorczość prywatna pragnie jak najlepiej przyczynić się do realizacji stojących przed nami zadań.

Sektor prywatny interesuje się obecnie szczególnie problemami uregulowania statutu prawnego przedsiębiorstwa prywatnego, problemu powstawania i rozwijania procesów akumulacji, rezerw produkcyjnych oraz zagadnieniem właściwej organizacji przedsiębiorczości prywatnej i jej współpracy z czynnikami państwowymi.

Prezes Kuhn przedstawił następnie tezy nowelizacji prawa o Izbach Przemysłowo-Handlowych.

Aktualne zagadnienia przemysłu i handlu omówili: prezes Bayer i prezes Barcikowski.

O ile chodzi o sprawy nacjonalizacyjne, przedstawiciele samorządu gospodarczego stwierdzili, iż dotychczasowa działalność Głównej Komisji do Spraw Upaństwowienia Przedsiębiorstw daje rokowanie, że sprawy sporne zostaną rozstrzygnięte prawidłowo.

Z przytoczonych danych wynika, że mamy obecnie z górą 17 tysięcy prywatnych przedsiębiorstw przemysłowych z 200 tysiącami pracowników oraz 159 tysięcy prywatnych przedsiębiorstw handlowych z 450 tysiącami zatrudnionych pracowników.

Prezes Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupieckich Barcikowski dał wyraz przekonaniu co do pozytywnego stosunku rządu do zagadnień sektora prywatnego. Sytuacja obecna wymaga, by żaden warsztat, żadna maszyna i żaden łańcuch nie pozostał niewykorzystany dla dobra odbudowy i rozwoju naszej gospodarki. W 1948 roku raczej należałoby oszczędzać na

konsumpcji wewnętrznej i starać się zgnać większe ilości towarów na eksport. Zdaniem prezesa Barcikowskiego, jak i prawie 100-procentowego dopełnienia obowiązku koncesyjnego, do wiodzi wiary w przyszłość handlu prywatnego.

Akcja koncesjonowania przemysłu prywatnego ujawniła pewną ilość przedsiębiorstw dotąd niezarejestrowanych. Zarejestrowało się ogółem 18.474 przedsiębiorstwa, wpłacając 1.064 milionów złotych. Koncesjonowanie handlu przeszło do drugiej fazy — opiniowania podań i planowania sieci handlowej.

Dyrektor Waschke i prezes Lambert omówili sprawy udziału sektora prywatnego w handlu zagranicznym. Sektor prywatny uzyskuje obecnie stały udział w kontyngentach importowych i eksportowych (200 tysięcy dolarów w imporcie za IV kwartał r. ub.). Prywatne przedsię-

biorstwa handlu zagranicznego wezmą poważny udział w letorocznych międzynarodowych Targach Poznańskich. Sektor prywatny został dopuszczony do udziału w rękowaniach handlowych z innymi państwami. Ogółem w handlu zagranicznym bierze udział 340 firm prywatnych.

Dyrektor Izby Warszawskiej — Czarniecki przedstawił wysiłki w kierunku kształcenia zawodowego pracowników dla sektora prywatnego. Minimalne potrzeby na rok bieżący, jakie w związku z tym należy uwzględnić w preliminarzach budżetowych Izby wynoszą 110 milionów złotych.

Wszystkim dyskutantom udzielił odpowiedzi minister Minc, informując jednocześnie o najważniejszych zamierzeniach gospodarczych rządu.

Przeciw polityce U. S. A. na Dalekim Wschodzie

NEW YORK PAP. Grupa znanych działaczy amerykańskich, niezadowolonych z obecnej polityki USA na Dalekim Wschodzie, postanowiła zwołać na dzień 23 stycznia konferencję, celem przedyskutowania tej polityki i opracowania planu akcji, zmierzającej do powstrzymania ingerencji Stanów Zjednoczonych w sprawy Dalekiego Wschodu. Deklaracja, ogłoszona przez tę grupę, podkreśla, że polityka USA na Dalekim Wschodzie szkodliwa jest nie tylko dla setek milionów mieszkańców Azji, lecz również i dla milionów Amerykanów.

W skład wyżej wspomnianej grupy wchodzi m. in. b. specjalny doradca przy sztabie Mac Arthura — Bisson, członek nowojorskiej rady miejskiej Issacs, laureatka nagrody pokojowej Nobla w roku 1946 — Emilia Belch, b. gubernator Portorico — Taguell, przewodniczący związków zawodowego robotników portowych — Bridges oraz redaktor czasopisma „Rok 1948”, Lauterbach.

Naród rumuński wita republikę

BUKARESZT (PAP) — W związku z proklamowaniem republiki ludowej w Rumuni, w b. pałacu królewskim odbyło się przyjęcie z udziałem członków rządu i nowomianowanego prezydium.

Na przyjęciu tym wygłosił przemówienie premier Groza, który witając członków prezydium, wyraził przekonanie, iż młoda republika rumuńska obecnie szybko będzie się rozwijać i wzmacniać. „Dowiedziemy — powiedział on — że nasza nowa forma ustroju państwowego jest najbardziej odpowiednią dla narodu rumuńskiego i zamieszkujących kraj mniejszości narodowych. Stworzymy szczęśliwą, niepodległą i suwerenną Rumunię, w której naród będzie rzeczywistym gospodarzem, w której naród decydować będzie o swym losie”.

W imieniu członków prezydium odpowiedział Michał Sadovianu, który stwierdził, że

ludowa republika rumuńska prowadzić będzie politykę pokoju i porozumienia z sąsiednimi krajami. „W naszej młodej republice — podkreślił on — panować będzie sprawiedliwość społeczna. W imieniu wszystkich członków prezydium wyrażam bezgraniczną wiarę w przyszły rozwój ludowej republiki rumuńskiej. Wszyscy powinniśmy w nią wierzyć, gdyż naszymi wysiłkami w walce o realizację naszych celów kieruje umiłowanie narodu i ojczyzny”.

BUKARESZT (PAP) — Na ręce członków prezydium ludowej republiki rumuńskiej w dalszym ciągu napływają depesze od różnych organizacji społecznych i związków zawodowych z zapewnieniami poparcia i ścisłej współpracy.

Generalna Konfederacja Pracy w imieniu całej klasy robotniczej z entuzjazmem wita

proklamowanie rumuńskiej republiki ludowej, podkreślając, że klasa robotnicza z oddaniem będzie pracować w imię ekonomicznego rozwoju kraju, w imię zapewnienia niepodległości i suwerenności republiki ludowej.

Depesza Konfederacji kończy się okrzykiem, na cześć rumuńskiej republiki ludowej, która otwiera drogę narodowi ku światłej przyszłości.

Studenci wyższych uczelni rumuńskich w depeszy swej również wyrażają radość z powodu proklamowania republiki ludowej. Związek studentów rumuńskich zobowiązuje się wraz z klasą robotniczą i chłopstwem pracującym kontynuować walkę o nowe zwycięstwa demokracji ludowej, o rozwiązanie stojących przed republiką zadań.

Związek dziennikarzy rumuńskich w telegramie swym zapewnia, że ze wszystkich sił pomagać będzie republice ludowej w jej walce przeciwko wrogom.

WASZYNGTON (PAP) — Personal dyplo-matyczny i konsularny poselstwa rumuńskiego w USA z ministrem pełnomocnym Michałem Ralea na czele złożył w dniu wczorajszym przysięgę na wierność republice ludowej.

RZYM (PAP) — Charge d'affaires poselstwa rumuńskiego we Włoszech oraz wszyscy pracownicy poselstwa złożyli przysięgę na wierność nowej republice.

Groźba bezrobocia w USA

NOWY JORK, PAP. — Znany amerykański ekonomista Robert Nathan oświadczył w czasie konferencji przemysłowców, że Stany Zjednoczone będą miały w tym roku 6 do 8 milionów bezrobotnych. Podkreślił on również, że życie gospodarcze napotka na poważne trudności w pierwszym rządzie na skutek zmniejszonej zdolności nabywczej społeczeństwa.

Werbunek andersowców

WIEN (TELEPRESS) — Poważny zastęp młodych Austriaków, którzy wstąpili do Francuskiej Legii Cudzoziemskiej, został wysłany do Indochin, celem prowadzenia walki z republiką Viet-Namu.

Oddziały Legii Cudzoziemskiej, składające się z dawnych żołnierzy niemieckich, andersowców i Austriaków, wysłane są przeważnie do walki na najbardziej niebezpiecznych terenach.

Naruszenie zwyczajów międzynarodowych

Żandarmi amerykańscy usiłowali rewidować polskiego kuriera dyplomatycznego

Polski kurier dyplomatyczny, Maria Borkowicz w czasie podróży z Berna do Warszawy legitymowana była w nocy na dworcu w Karlsruhe przez amerykańską żandarmerię wojskową. Następnie amerykańska żandarmeria wojskowa wyprowadziła Borkowicz do osobnego przedziału, gdzie zażądano od niej okazania zawartości pakietu poczty dyplomatycznej. Ponieważ Borkowicz odmówiła, zagrożono jej biciem.

Na dworcu w Stuttgarcie zaprowadzono Borkowicz na posterunek żandarmerii, gdzie — stosując pogroźki — usiłowano zmusić ją do okazania zawartości pakietu.

Gdy Borkowicz ponownie odmówiła, a żandarmeria znówu zagroziła jej biciem, Borkowicz zareagowała krzykiem, żądając skontaktowania jej z polskim oficerem łącznikowym.

Po kilkugodzinym przetrzymaniu dyżurny oficer amerykański wydał polskiemu kurierowi dyplomatycznemu pismo do żandarmerii amerykańskiej, zabezpieczające Marii Borkowicz niezakłóconą dalszą podróż.

Naruszenie zwyczajów międzynarodowych spowodowało wystosowanie przez polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych noty protestacyjnej do ambasady amerykańskiej w Warszawie.

Wysłannik de Gaulle'a

ledzie po dolary

LONDYN, PAP. — Według doniesienia agencji Reutersa z Paryża były minister gospodarki w rządzie de Gaulle'a — Mendes — uda się wkrótce do Stanów Zjednoczonych w oficjalnej misji finansowej.

Dullesoman'a

WASZYNGTON PAP. — Tygodnik „News Week” donosi, że Allen Dulles, młodszy brat doradcy Marshalla — Foster Dulles ma być mianowany ambasadorem USA we Francji na miejsce Jeffersona Gallery.

W dniu 3 stycznia 1948 r. zmarła w wieku lat 20

4-4 p.

HENRYKA z Ulrychów PALUSZKIEWICZ

Wypowiedzenie drogiej nam zwłok z domu żałoby przy ul. Zgierskiej 168 odbędzie się 6 stycznia br. o godz. 12 na cmentarz w Radogoszczu — o czym zawiadamiają pozostali w nieutulonym żalu

MAZ, MATKA, OJCIEC, BRACIA I RODZINA

Nim pułkownik zdążył dokończyć, do ziemianki wbiegł Tuzow. Już od progu zawołał zdenerwowanym głosem:

— Towarzyszu pułkowniku! W tej chwili uzyskaliśmy połączenie radiowe z naszą maszyną. Stało się nieszczęście. Nagle pękły dwie opony. Auto z delegacją poszło na przód.

— Jasne! — zaklął pułkownik, — ta cholota uszkodziła rozmyślnie opony. Mam wrażenie, że musieli gdzieś się zatrzymać parę minut.

Szybkim ruchem Swirydow wyciągnął mapę z torby polowej, rozłożył ją na kolanach i zaczął uważnie studiować.

— Stąd wyjechali na Olchowską szosę. Pierwsze 10 km jechali prosto, a potem nagle skręcili w lewo, na Małe Korniewiszczę lub w prawo do Pieczeniegowa. Mogliby również jechać dalej w kierunku prostym, kierując się do Berdnikowa.

Należy niezwłocznie ustalić, jaką drogę obrali. Towarzyszu Tuzow! Natychmiast połączcie się ze wszystkimi punktami kontrolnymi i wyjaśnijcie gdzie i w jakim kierunku pojechało auto z delegacją.

— Rozkaz! — padła lakoniczna odpowiedź.

— Szybko! Prędzej się poruszaj! — Tempo! Tempo — naglił pułkownik, —

kapitanie, — zwrócił się do innego, stojącego obok oficera, — natychmiast wydajcie następujące rozporządzenie; niezwłocznie muszą wystartować trzy samoloty „U-2”: jeden poleci do Pieczeniegowa, drugi do Małych Korniewiszcz, a trzeci — do Berdnikowa. Zrozumieście?

— Tak jest, towarzyszu pułkowniku! — i kapitan znikł za drzwiami. Leontiew zwrócił się do Swirydowa:

— Proszę pozwolić mi wylecieć razem z nimi. Ja nie mogę tu wysiedzieć!

— Nigdzie pan nie wyleci, inżynierze, — zawyrokował Swirydow, — za dwie godziny wystartuje pan do Moskwy. Teraz pana nie wypuszczę, bo obawiam się, że Niemcy wyślą samoloty na poszukiwanie swoich „delegatów”.

Nie słuchając dalszych słów Leontiewa, Swirydow począł studiować mapę, mrużąc pod nosem:

— To znaczy tak: drogą do Pieczeniegowa, tu mamy Małe Korniewiszczę...

To rozważanie przerwał mu Tuzow, który wbiegł z następującym meldunkiem:

— Towarzyszu pułkowniku! Nawiązano łączność z kontrolnymi punktami. Ciężarówka z delegacją przeszła przez punkt Nr. 23 punktualnie o godz. 10.35 i zawróciła na drogę do Pieczeniegowa. Następny kontrolny punkt sygnalizuje, że oznaczona maszyna jeszcze nie przejechała, chociaż według czasu miała ominąć ten punkt. Towa-

rzyszu pułkowniku! — dodał Puzw, zniżając głos, Niemcy intensywnie bombardują szosę do Pieczeniegowa.

— Ile niemieckich samolotów bierze udział w akcji? — lakonicznie zapytał Swirydow.

— Sześć Junkiersów, — odpowiedział Tuzow.

— Niech wystartuje jeszcze jeden U-2, — rozkazał Swirydow, — powinniśmy za wszelką cenę zatrzymać tę szpiegowską grupę. Zrozumieście? Za wszelką cenę!

— Tak jest! — służbowo wyprostował się Tuzow.

Swirydow nerwowo spojrzął na zegarek. Była już 11.40. Wynikało z tego, że samochód mógł najwyżej przejechać 50 km. Gdzieś wobec tego znikł?...

Nerwowym ruchem pułkownik przysunął do siebie mapę i znów rozpoczął gorączkowo ustalać przypuszczalną trasę, jaką mogli obrać „delegaci”.

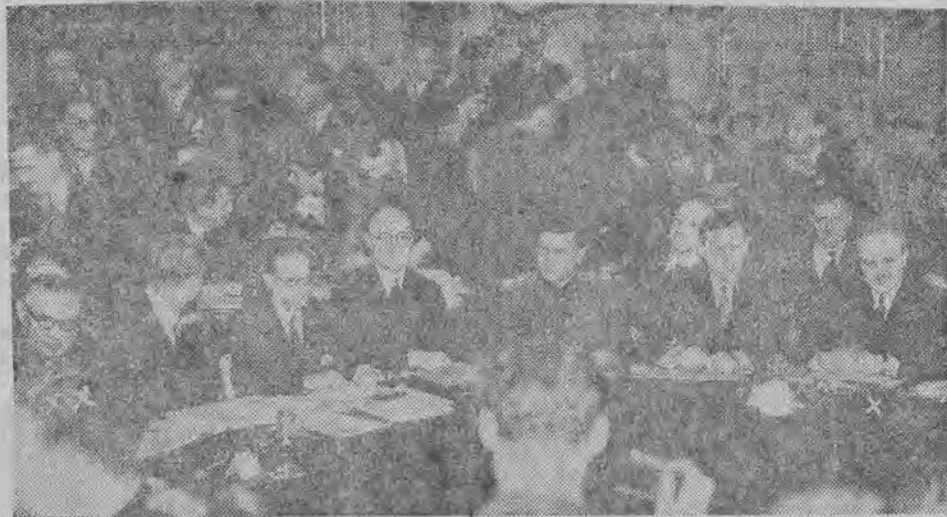
— Tu mamy szosę do Pieczeniegowa, — rozważał Swirydow — to punkt nr. 23. Stąd do punktu Nr. 25 — 10 km, to znaczy, że maszyna powinna znajdować się na tym właśnie odcinku drogi. Bocznych rozgałęzień nie ma. Więc, gdzież do diabła podziela się maszyna. Nic nie rozumiem...

— Niepokoi mnie najbardziej to bombardowanie — wtracił Leontiew. — Ten samolot, takbv...

TYDZIEŃ W ILUSTRACJI

Mieszkańcy Łodzi spodziewają się widać po 1948 roku znacznie więcej, niż w swoim czasie po jego (całkiem zresztą niesłym i pomysłnym) poprzedniku, gdyż Nowy Rok witano z niebywałym entuzjazmem i radością. Ci, co mieli na stole 10 lub 15 „kawalcików”, zajęli... wszystkie miejsca w salach i bufetach drogiej łódzkiej lokali, ci, co „na powitanie” nie mogli tyle przeznaczyć, „wypełnili” szczerze 150 zabaw publicznych lub wzięli udział w tysiącach Sylwestrów prywatnych. W kinach było tłoczno, w teatrach pełno, na ulicach gwaro. Konie dorozkarskie padły ze zmęczenia, tańsówki ledwie „dychały”, a tramwaje, kursujące całą noc „trzeszczały” od nadmiaru pasażerów. Weselo było i przyjemne.

W związku z zakończeniem Kadencji Polskiej w Radzie Bezpieczeństwa O.N.Z., amb. Oskar Lange, który reprezentował Polskę w Radzie Bezpieczeństwa, wystosował do niej list reasumujący wysiłki i wkład delegacji polskiej dla utrzymania pokoju światowego i porozumienia między narodami.

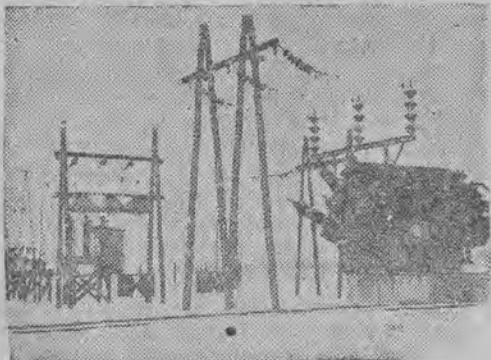
Min. Molotow przekazał „Prawdzie” (i „Izwestiom”) całą prawdę o istotnych przyczynach zerwania ostatniej konferencji ministrów spraw Zagranicznych w Londynie, oświadczając, że na drodze do konsolidacji pokoju powszechnego stoją knowania biznesmanów amerykańskich, którzy za pośrednictwem polityków „zachodnich” (Marshalla, Bevina i Bidault) a lansują im perialistyczno-gospodarczy dyktat dla Niemiec i Europy. (Zdjęcie przedstawia fragment konferencji londyńskiej. Min. Molotow — x min. Bevin — xx).

Znakomity angielski satyryk dramaturg i pisarz, autor błyskotliwych powiastek, G. B. Shaw, jest wyraźnie zakłopotany tym, że jego sztuka p. t. „Pygmalion i Galatea” doczekała się wystawienia w anglosaskim świecie politycznym. W roli „urobiającego” Pygmaliona występuje Marshall, w roli „urobionej” Galatei — Bevin.

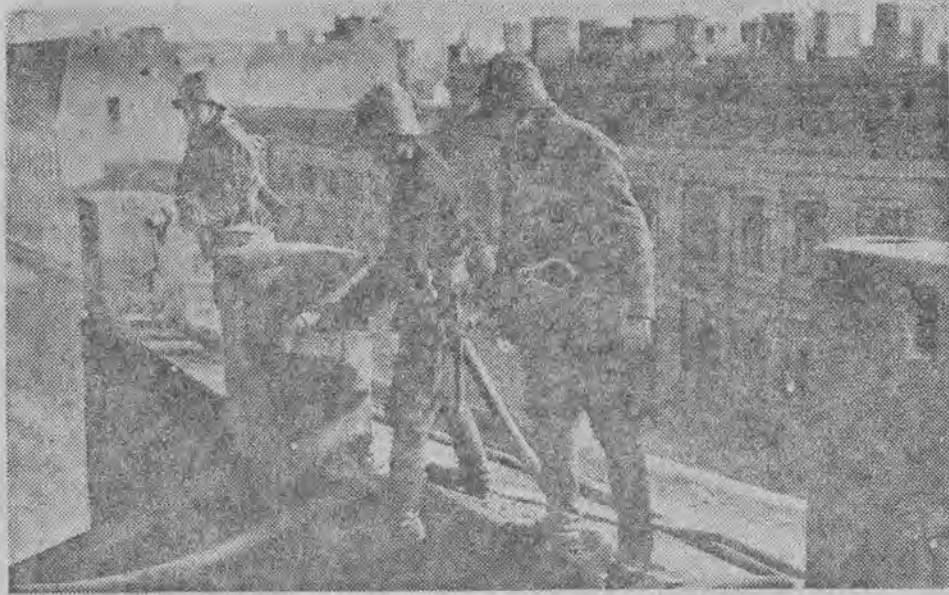

Święta Bożego Narodzenia, Sylwester i Nowy Rok pociągnęły za sobą znaczne wzmożenie popytu na artykuły spożywcze i przemysłowe. Poszło například bardzo dużo maki do wypieku chleba i różnych ciast, ale mogliśmy jej tyle użyć, bo mamy znaczne zapasy. Jak oświadczył min. Minc, dzięki pomysłnemu przebiegowi akcji podatku gruntowego w zbożu, dzięki importowi zboża radzieckiego państwowe rezerwy zbożowe w grudniu ub. r. wyniosły... 600 tys. tonn. Również pokazała się cyfra się mierzy t. zw. „masa towarowa” w tkaninach bawełnianych, wełnianych i jedwabnych, dzięki czemu mogliśmy i będziemy się mogli — jak to się mówi — bez większych trudności „przyodziewać”... (Na zdjęciu — magazyny Powszechnej Spółdzielni Spożywców).

W święta było „jasno”

Zawdzięczamy to w znacznym stopniu nowej linii energetycznej Śląsk — Łódź. Linia ta oświetla i „porusza” nie tylko nasze miasto, ale i szereg miejscowości „pod-łódzkich”.

„Tuż” przed Nowym Rokiem wybuchł a różny pożar w istniejącym od dawna a niezczynnym od trzech lat teatrze łódzkim „Scala”. Dziełni strażacy uratowali budynek „Scala”, ale czy t. zw. „czynnik miarodajny, te „od kultury i sztuki”, nie powinny teraz uratować teatru? Należałoby to uczynić, nim nastąpi (ewentualnie)... drugi pożar.

Woda wyżej

U nas na rzekach pierwsza kra, a we Francji i Niemczech... pierwsza powódź. Oto złe skutki „dobrej”, łagodnej zimy.

LITERATURA i ŻYCIE

Kiedy po wielu latach zabieram się do napisania krótkiej poetyckiej sylwetki Adama Ważyka, mimowolnie przychodzi mi na myśl pierwsze spotkanie z jego utworami i pierwsza rozmowa jaką parę lat później przeprowadziłem z poetą. Rozczytując się w wierszach współczesnych poetów starałem się znaleźć nową formę poetycką, nowe ujęcie tematu. Poznałem wiele wierszy, wiele z nich utkwiło mi w pamięci, do wielu z nich czułem niezakłamanym sentyment przypadkowego spotkania. Jednakże mało z nich utkwiło na stałe w mojej wyobraźni, nie stały się one trwałymi przyjaciółmi smutków i radości, ani refleksyjnych zamysłów.

Poezja Ważyka po raz pierwszy dojrzała, ukazała świat odrębny, inną poetycką wiarę, od tej, do której byłem dotychczas przyzwyczajony. Nie było w niej naskórkowej radości życia, ani krzykliwej pseudoludowości. Nie było lirycznego habrania się w poetycznych nastrojach, ani schematycznych, zimnych konstrukcji pięknie ułożonych zdań. Wiersz nie stawiał się zgrabnie zrobioną szulardką, w której mieszczą się przeróżne rzeźbione i misternie poukładane obrazy poetyckie. Wiersze posiadały swoje własne oblicze, swój własny język poetycki. Kto wie, czy właśnie ten język poetycki, świeży, operujący napozór prozaicznymi wyrazami nie urzekł mnie najwięcej. W tym czasie Ważyk był ceniory i uznany w kręgach poetyckich, rozgłos zdobył jednakże dopiero po wojnie. Rok przed wybuchem wojny przeprowadziłem z nim rozmowę, umieszczoną w „Sygnałach”. Przynosiła ona sformułowania istoty jego twórczości, które po latach nie straciły na swej aktualności.

Pierwsze utwory poety powstały w latach 1922—25 i weszły do tomów „Semafor” i „Oczy i usta”. W owym czasie należał Ważyk do grupy „Nowej Sztuki”, która nie miała wprawdzie skrytykowanego programu artystycznego, czy też społecznego, zwalczała jednak przedwojenny modernizm, secesjonizm i pseudoludowość. Pomimo różnic, jakie dzieliły poetów należących do tej grupy, wszyscy oni walczyli o przywrócenie szacunku dla intelektu, sprzeciwiając się romantycznej demagogii natchnienia. Utwory poety z tych lat wyrosły w atmosferze literatury francuskiej, głównie pod wpływem Apollinaire'a. Ważyk wprowadził do literatury polskiej nową technikę poetycką, nowy temat, który nie był stateczny, ale dynamiczny, niekiedy zupełnie luźnie odpowiadający swobodnemu ruchowi wyobraźni.

Wiersze powstały częstokroć z materiału gromadzonego drogą asocjacji. Poeta pragnął uchwycić swobodny ruch wyobraźni, na tle stanów uczuciowych. Pomimo luźnego tematu, poeta operował konkretnymi obrazami,

Jan Spiewak

Wiersze Adama Ważyka

wziętymi z obserwacji. W wierszach tych dostrzegamy mnóstwo realiów z Warszawy. Materiał czerpie poeta z codziennej obserwacji ulic, starych domów, z zasłyszanej gwary, z języka potocznego, który obijał się codziennie o uszy. Przedostając się do wiersza tworzył tym samym nowe, dotychczas niespotykane w poezji obrazy. W ten sposób poezja zmieniała nie tylko swoją treść, ale też i formę. Nie była statyczna, niejako gotowa od razu, ale powstawała z prozaicznych obrazów, wytwarzała nowy poetycki język. Nie będąc w pełnym tego słowa znaczeniu poezją społeczną, albowiem powstawała częstokroć z melancholicznego spojrzenia na świat, zawierała zawsze realistyczne elementy. Nie był to nigdy zespół luźnych obrazów poetyckich, albowiem moment konstrukcyjny zaznaczony był zawsze w dobitny sposób. W odróżnieniu od wielu współczesnych sobie poetów Ważyk nigdy nie był symbolistą. Jednakże w owym czasie miasto, podobnie jak i wiele innych poetów, starał się udziwniać. Spotkanie się z realiami miasta, z maszyną wielokrotnie pobudzało do obrazów groteskowych, w których równocześnie tkwiły jeszcze tradycjonistyczne wyobrażenia poetyckie jak np. flet, lub staroświecki dyblans. Podróż w czasie, motyw cyrku, przeciwstawianie się opinii mieszczańskiej, nie doprowadza do doklimatorstwa futurystów, każe mu szukać tematów, obrazów poetyckich obok siebie.

Adam Woźuk

DOŚWIADCZENIE

Ja też się zrywam w noc i wstajam,
i widzę miasto,
urodę ulic szarą, kamienną,
a w niej — liściasta,
tam otulone ciepłem popiołem
groby na skwerach
i tam najdroższe, związane ze mną
serce umiera.

Niech sobie w noc tę ktoś psalmy rzuca
w loskot ciemności,
niech ręce składa, zastęga w pomnik
w brzoźach przeszłości,
niech się ten drugi z losem wykięca
o udział mniejszy,
miły mi ten, kto głos wygromni —
o grom dzisiejszy.

PTAKI SPALONEJ WARSZAWY

Ptaki, spalonej Warszawy świadkowie,
leczą i płaczą w stulecie — pustkowie —

Córka Warszawy patrzy na nie bosa,
a one gniazd nie uwiją w jej włosach.

Prawda w ich dziobie jest źdźzielkiem słomy,
w słońcu wydłuża się cień ich ruchomy.

Plak, co cierniowi w jej stopie zazdrości,
śpiewa w powietrzu o mieście miłości.

Na ziemi cegły układając człowiek
buduje miasto, które zna spod powiek.

w imię ludzkich ideałów, w imię prawdziwego humanizmu wypowiedzieli walkę z reakcją. Humanista pojmując znaczenie twórczej nienawiści. Jasne i zwarte utwory brzmią jak hasła do boju. Nie liryczna zaduma, ale serce granatu prowadzi go przez walkę i front do Ojczyzny.

Nie znaczy to bynajmniej, że wiersze jego stały się plakatami, że nie mają tego wysokiego poziomu artystycznego, jaki cechował poprzednie jego utwory. Nie znaczy również, że stały się one powierzchowne i z jednej tylko warstwy stworzone, wprost przeciwnie, humanistyczna postawa i jasno zarysowana ideologia sprawiły, że wiersze wojenne i powojenne, doskonale zbudowane, stały się przejrzyste i przejmujące. To, co nazywa się klasycyzmem w jego utworach jest niczym innym, jak właśnie przywróceniem jasności myśli. Szczerość zaś społecznej wypowiedzi sprawia, że jest to prawdziwie społeczna liryka. Obok utworów programowych w zbiorze „Serce granatu” znajdujemy tak charakterystyczną dla pisarzy, będących po za granicami kraju, tęsknotę za ojczyzną, tęsknotę za krajobrazem, za sceną, która ucieleśnia się w piękny kształt wiersza horacjańskiego. Pojawiają się motywy poruszone przedtem. Ale jakże różne! Rzeczy zostają nazwane po imieniu. A kiedy Ważyk wspomina czasy przedwojenne, umie po męsku powiedzieć:

„Kłamca był między nami przebrany za
dziennikarza,
szpicel był pięknoduchem albo poeta-
cyganem,
alfons i agent niemiecki był snobem,
nie wiadziiano, kto z czego żyje,
dziesięciu sprawiedliwych ginęło
w Hiszpanii”.

Wspomnienia pobytu w krajach Związku Radzieckiego odzwierciedla się w wielu doprawdy pięknych utworach. „Wiązka powojenna” oznacza dalszą pracę poety nad klarownością utworów. Przejrzystość została doprowadzona do perfekcji. Zwartość, oszczędność i celowe operowanie słowem sprawia, że wiele utworów z tego rozdziału pozostanie jako trwałe pozycje w naszej literaturze. Nie ma rzecz jasna, już wierszy wojennych, ale za to jest określenie negatywnej istoty fałszu. Chciałoby się cytować wiersz za wierszem. „Kiosk inwalidy”, „Ptaki spalonej Warszawy”, „Katarzynka” i wreszcie „Kronika” — oto są przykłady prawdziwie mądrych, społecznych utworów.

— Wiersze wybrane Adama Ważyka stanowią piękną kartę w naszej literaturze. Droga poety jest drogą prawdziwego humanisty.

*) Adam Ważyk, Wiersze wybrane, 1947 r. Czytelnik Spółdzielnia Wydawnicza, str. 124, 4 nl. i fotografia.

MITY RODZINNE

Fragment z powieści A. Ważyka

Miklasowa otworzyła drzwi kluczem, wpuściła Ewę w mrok, wcisnęła jej między palce pudełko zapalek, wplątała ją w pofalowaną kotarę i naprowadziła jej rękę na chwiejny, podłużny kształt z metalu. Sama nie wiadomo gdzie zniknęła. Dopiero później, pod koniec tego wieczoru, Ewa zrozumiała, że ciotka poszła na przespjegi.

Podłużny kształt wyklarował się w dotyku, był to świecznik zakończony świecą. Ewa potarła zapalną i zapaliła. Świecznik na skrzynce przy wejściu był przeznaczony do użytku, kiedy Miklasowa wracała z opery. Ciotka nie korzystała z kieszonkowych lampek elektrycznych, które miała na składzie. Zużyta kotara z nieznanego Ewie materiału, który pachniał jak plusz, ale drapał ją po rękach, zasłaniała jak kurtyna teatralna wejście do sklepu; dalej Ewa natrafiła na żelazną kurtynę: blachą obite drzwi, odgradzających w nocy służącą i lokatorkę od skarbów zamrożonych we szkle i kryształach.

Ciotka przyfrunęła z powrotem, zrzuciła z siebie płaszcz po drodze, zdarła kapelusz z głowy, odchyliła z chrzęstem obie kurtyny. Spędziła Ewę po schodkach do sklepu.

Krażyła z zadartą głową pod wiszącym lasem żyrandoli, zataczając świetlnikiem odebranym z rąk Ewy wielkie koła nad głową; cień jej tańczył na podłodze, pod sufitem skakały czarodziejskie błyski na szkle i metalu. Wybrała koszyk z koralikami, poleciła Ewie podejść, wspiąć się na palce, obejrzeć.

— Odczepię?
— Nie będę dzwigała tego draga!
— No chyba! Odeślę przez chłopca. Chciałam tylko zapytać, czy przypadło ci to cacko do gustu.

Nagle wzięła ją pod rękę.

— Chodźmy.

Poprowadziła ją spowrotem po schodkach. Weszły do pokoju nawprost kotary. Nad stołem paliła się lampa gazowa, ale i tutaj nie oczekiwało od nadmiaru światła, lampa filowała i szare smugi szły po żółto-fioletowych tapetach w kwiatki.

— Zdaje się, że znowu ktoś jest u niej. Stale przychodzą, dymią w pokoju, gadają nie wiadomo o czym. Nic nie słychać.

— U lokatorki?

— Niech tylko znajdzie jakiś podejrzący papier, no, niech usłyszy coś z tych konszachcików! A tak nie mogą nic postanowić, bo nie mam pewności.

— Ciotka chce jej wymówić pokój? Nie ma pośpiechu, ciotce żandarmi i tak nic nie zrobią.

— Nie, moja droga, sama pójdę na policję i zamelduję... Nie przewrócę świata do góry nogami, niedoczekanie!

— A co to ciotkę obchodzi! Nie wystarczy wymówienie pokoju, jeżeli ciotka boi się żandarmów?

Miklasowa patrzyła na Ewę rozproszonym wzrokiem, myśl jej wciąż uciekała do pokoju sublokatorki.

— Nie krzycz, jeszcze nic nie postanowiliśmy.

To zależało tylko od napięcia gniewu; w zachłannym poczuciu racji swojego bytu, racji swoich lamp i swojej opery, zatarła się granica moralna między jednym rozstrzygnięciem a drugim.

— Może to jednak przywoła panna i do jesieni jeszcze się ustakuje. Ona mówi, że ci krewni niedługo wyjadą i nikt nie będzie jej odwiedzał. Będzie, biedaczka, osamotniona... Od pierwszego dnia, jak wprowadziła się, nie mam ani jednej chwili pewności.

Świeci się w pokoju i nic nie słychać. Sama jest, czy z kimś?

Znowu wyszła zamykając za sobą drzwi. Stała w głębi mieszkania po ciemku, przykucnieta, podłuchiwała i zaglądała do lokatorki przez dziurkę od klucza. Ciotka Ksawera śledziła każdą lokatorkę; podłuchiwała pod drzwiami wieczorem, jeśli nie szła do opery i jeśli teatr był w letnim sezonie zamknięty i zapuszczając oko przez dziurkę od klucza, obiecywała sobie, że rzycałtem dowie się, co lokatorka robi w dzień, kiedy ona siedzi w sklepie.

Lampa, filując, narzucała Ewie wahlwą kadcencję, przejaśnienia na okropnych tapetach wydobylały z niej nieuchwytnie przebliski, bolesne, wycieńczające mózg, po których równocześnie z szarym stłumieniem następował ubytek przytomności. — Dlaczego muszę tego słuchać? Dlaczego muszę siedzieć tutaj zamiat tam? — Przyjeżdżna kobieta, zakonspirowana, z fałszywym paszportem, z bibułą, którą Miklasowa weszła, ta nieznaną kobietą za ścianą była jej droższa od wszystkich ludzi których znała, była jak jej własna myśl, jak upatrzona przyszłość, jak najlepsza jej czaszka, oderwana i przetrzucona do tamtego pokoju, oddzielona od niej mrokiem, w którym stała ciotka zapuszczając do tamtego pokoju oko przez dziurkę od klucza.

Zanim podniosła się, żeby odsunąć ciotkę od drzwi, zastukała do lokatorki i ostrzegł ją przed niebezpieczeństwem, Miklasowa przybiegła nieprzytomna z oburzenia, cisnęła na stół kartkę, którą znalazła w pustym pokoju.

„Musiałam niespodzianie wyjechać w naglących sprawach rodzinnych. Zwalam pokój”.

Lokatorka nie zadała sobie trudu dopisania uprzejmościowych zdań, rozumiała, że Miklasowa na to nie zasługuje.

— W sprawach rodzinnych! Słyszysz! W sprawach rodzinnych! Widziałas kiedy taką szantrape? Uciekła i dla niepoznaki zostawiła

światło w pokoju. Gdybym nie zajrzała, paliłoby się przez całą noc.

— Po prostu zapomniała zgasić. Po co ciotka rachuje straty na wyrost. Komorne zapłaciła?

Ciotka nie potwierdziła. Ewa musiała odczytać prawdę z jej milczenia.

— Zapłaciła do końca miesiąca? Jeszcze ciotka na tym zyskała!

— Mnie tam nie idzie o straty, o tę odrobinę światła, ale to jest oszustwo! Zapomniała, mówisz? Zobaczymy, czy nie zapomniała tam czego...

Pobiegła do pokoju lokatorki poszukać proklamacji czy innych papierków kompromitujących. Ewa poszła za nią; gdyby ciotka znalazła cośkolwiek, trzeba było wydrzeć jej łup. Lokatorka przez niedopatrzność zostawiła na oknie szcztokę do ubrań, którą prawdopodobnie czyściła płaszcz przed wyjściem, poza tym nic w pokoju nie pochodziło od niej. Jedyną pozostałością, jaka mogłaby naprowadzić na jej trop, była ta kartka, napisana przez nią własnoręcznie. Ewa schowała kartkę i zniszczyła ją po wyjściu ciotki. W tej nic nie znaczącej usłudze mieściło się wszystko, co mogła zrobić dla nieznanym kobiety.

Miklasowa na razie zapomniała o kartce, dręczyły ją podejrzenia, czy lokatorka, która tak nagle ulotniła się dorując jej szcztokę, nie zabrała ze sobą za wiele. Sprawdziła, czy nie brak czego w szafce kuchennej. W pokojach wszystkie schowki były pozamykane na klucz. Dolczyła się wszystkich tyłek i tyżeczek, nie zgineła jej cukiernica ani też świecznik z korytarza. Wzięła szcztokę w ręce, sprawdziła na własnej spódnicy, czy naprawdę czyści, i bez mała przycisnęła tę szcztokę jak relikwię do piersi. — Nie, to była porządna dziewczyna, może naprawdę wezwano ją do rodziny. — Bo ciotka Ksawera wiedziała, że socjalistom nie wolno używać szcztok.

Ilija Erenburg

O POLSCE I POLAKACH

Tygodnik „Nowoje Wremia” zamieszcza obszerny artykuł Ilii Erenburga o wrażeniach z Polski, w którym autor pisze m. in.:

Wiedzieliśmy, że Polacy umieją walczyć. W ubiegłym stuleciu opowiadania o odwadze Polaków obiegły całą Europę. Wiedzieliśmy też, że Polacy — to naród wysoce utalentowany, który dał światu Mickiewicza, Słowackiego, Szopena. Teraz widzimy przed sobą jeszcze jedną Polskę — Polskę pracy. Praca przekształca ruiny Warszawy, pracą nadaje specjalną wymowę zbiorowiskom kamieni, cementu i wapna, Joskotowi i rytmowi budownictwa.

Ten, kto nie był w Polsce, nie wie, jak Polacy kochają swą stolicę i jej burzliwą, dramatyczną historię. Hitlerowcy wydali na Warszawę wyrok śmierci i wykonali go. Ale na przekór logice Warszawa żyje. Ożyła ją miłość Polski i ofiarna praca Warszawian. Co dzieńnie smartwychwstają domy, rozszerzają się ulice i wydaje się, że nowy most przez Wisłę przerzucony został od śmierci do życia, od niedawnych pożarów do radosnych świąteł Polski jutrzejszej.

Dla niemieckich faszystów Polska była krajem niewolników i obozów śmierci i oto napół martwa Polska powraca do życia szybciej niż Francja, która bez porównania mniej ucierpiała. Oskarżenia Francuzów o lekkomyślność byłoby niedorzeczne, ale we Francji nie ma jednoci, nie ma głębokiej wiary w przyszłość, która uderza każdego przybysza, rozmawiającego z ludźmi wśród ruin.

Na Starym Mieście, w miejscu, gdzie nie został ani jeden dom, kobieta wraz ze swymi dziećmi mieszkała w piwnicy i zasażiła przy niej kwiaty. O czym myśli ta kobieta? O trzeciej wojnie? O bombie atomowej? Nie. Wśród ruin kobieta ta spokojniejsza jest, niż wszyscy mieszkańcy Waszyngtonu czy Chicago. Kobieta myśli o tym, czym będzie jej syn: lekarzem czy inżynierem?

Pamiętam, jak przed 20 laty Warszawą nocami wstrząsały dreszcze. Sensacyjne nagłówki wieczorowych dzienników straszły czytelników, straszły ich czym się dało, nawet siedzącym w Kownie Waldemarasem.

A teraz Warszawa, jak i cała Polska żyje w zgodzie z przyszłością.

Oto dlaczego pełną parą pracują zakłady Łodzi, Białegostoku, Poznania. Oto dlaczego pełne są towarów tysiące sklepów i sklepików. Oto dlaczego młodzież oblega audytoria uniwersytetów.

Od wieków Polskę przedstawiano to z mieczem, to z lirą. Ale teraz widzimy, że do twarzyć jej jest z ciężkim młotem nowych czasów.

Przechodząc do wrażeń z Ziemi Odzyskanych, Erenburg pisze:

„Niedawno dziennik „Washington Post” oznajmił swym czytelnikom, że Wrocław jest brzemieniem narzuconym Polakom wbrew ich woli. Okazuje się, że poczciwi Amerykanie chcą uwolnić Polaków od Wrocławia. I wydrukowano to nie w kąciku humorystycznym, tylko w artykule wstępnym.

Na naradzie londyńskiej panowie Marshall i Bevin również byli zdania, że nieźle byłoby uwolnić biednych Polaków od ziem zachodnich. Dzienniki amerykańskie i angielskie przedrukowały artykułki niemieckich socjaldemokratów, utyskujących, że „Niemcy są przedludnioną, że prowincje niegdyś najbardziej kulturalne w Niemczech zdziczały, że trzeba zmienić granice”. Na szczęście na losy Wrocławia nie mogą wpłynąć ani te życzenia „Washington Postu”, ani zle humory pana Marshalla. Zato Polacy przekonali się

teraz, kto jest ich przyjacielem. Daremnie niemieccy socjaldemokraci wraz ze swymi protektorami anglosaskimi usiłują dowiedzieć, że bez Śląska Niemcy nie mogą istnieć. Wszyscy autorzy niemieccy, którzy przed wojną pisali o wschodnich częściach Reichu, opisywali z trwogą tak zwane Ostflucht — ucieczki ze wschodu, czyli masowe przesiedlanie się Niemców z tego samego Śląska na zachód. Dla Niemców tereny wschodnie były raczej dodatkiem niż koniecznością gospodarczą. Dla Polski odzyskane ziemie zachodnie — to chleb, węgiel, morze, życie.

Ze zdumiewającą szybkością, w niesłychanie trudnych warunkach pionierzy Wrocławia odbudowali wielkie zakłady budowy wagonów. Widziałem wśród nich Polaków „za Buga, z Litwy, z Francji. Dla nich te zakłady nie są po prostu fabryką, nowym miejscem pracy,

nie jest to tylko warsztat i pensja, ale coś związanego najściślej z ich drogą życiową. Znalazli tu ujście odwieczne marzenia narodu, poszczególni ludzie, którymi miał dotąd burzliwy bieg wydarzeń, znaleźli tu rozwiązanie swych zagadnień.

Byłem w Polsce wtedy właśnie, gdy zagraniczna prasa zajmowała się Polską szczególnie gorliwie. Uwaga jej skupiona była na ucieczce pana Mikołajczyka. Trzeba stwierdzić wprost, że zdarzenie to było większą sensacją nad brzegami Hudsonu i Tamizy niż nad brzegami Wisły. Przenosiny żywego trupa, nazwiskiem Mikołajczyk z Polski do USA nie odbyły się ani na odbudowie Warszawy, ani na pracach rolników śląskich. Niech się z nim Marshall nianczy na zdrowie, mówią Polacy. A kiedy Marshall i Bevin poczekali się z Mikołajczykiem i zaczęli mówić o za-

chodnich granicach Polski, Polacy uśmiechnęli się pod wąsem: Wrocław to nie pan Mikołajczyk, Wrocławia wywieźć nie można.

Za każdym razem, kiedy bywałem w Polsce przed wojną — pisze dalej Erenburg — widziałem tam niepokój, a nawet strach. Z zachodu nadeiwały chmury, ale ludzie spoglądali z obawą na wschód. Oszukiwały ich dzienniki i tradycje stuleci. Oficjalna Polska oddzieliła się grubym murem od ZSRR i nazwała się „strażnikiem kultury zachodniej”. Przed 20 laty pewien literat polski mówił mi, że zawsze dotąd, gdy Polakom było łatwo, Rosjanom było ciężko i naodwrot i że dlatego nigdy nie będziemy mogli być przyjaciółmi. Lata ubiegłe zadały mu kłam. Zaprzeczył mi się z Polakami wtedy, gdy Niemcy zagarnęli całą Polskę i ruszyli w głąb Rosji. Ciężko było wtedy i Polakom i nam. Spotkał się i przysięgł mi, że narodem naszym będzie łatwo. Przyjaźń nasza zrodziła się nie za okrągłym stołem dyplomatów, lecz w okopach żołnierskich.

Nie ma, potrzeby rozwodzić się nad wspólnotą interesów Polski i ZSRR, każdy to zrozumie. Jeśli Ślązacy i Pomorzanie spokojnie budują, orzą, uczą się, to tylko dlatego, że prócz krótkich rad Schuhmachera i długiego języka Marshalla, na świecie istnieje armia radziecka. Ale nowe ustosunkowanie się Polski do ZSRR wywołane zostało nie tylko względami rozsądku. Zmieniła się istota uczuć. W dzień zaduszny widziałem na tysiącach grobów żołnierzy radzieckich lampki zapalone przez kobiety polskie. Ich płomyki gorzące w mrokach nocy listopadowej wyrażały szlachetną wdzięczność i miłość — kończy Erenburg. (w)

Rośnie polska flota handlowa

Liczba okrętów polskich rośnie. W portach polskich zarejestrowanych jest obecnie 45 statków dalekomorskich: 31 parowców, 11 motorowców i 3 żaglowce z motorami pomocniczymi. Wśród statków jest 35 jednostek towarowych, 3 pasażerskie, 3 szkolne, 2 tankowce, 1 lodołamacz i 1 statek ratowniczy.

Liczba zarejestrowanych holowników wynosi 41; statków pasażerskich żeglugi przybrzeżnej 13, lodołamaczy przybrzeżnych — 2, poza tym 1 tankowiec przybrzeżny, 1 statek hydrograficzny i 1 statek dla nurków.

Ze statków przeznaczonych dla połowów morskich wciągnięto do rejestru 19 trawlerów parowych, 10 trawlerów motorowych i 17

żaglowców z motorami; łodzi motorowych za rejestrowano 55. Prócz tego rejestru obejmują 184 jednostki pomocnicze, jak barki, bazy nurkowe, dźwigi pływające, promy, kafary pływające, pogłębiarki, pontony, jachty itp.

Większa część polskich statków handlowych posiada jako port macierzysty Gdynię, gdzie zarejestrowano dotychczas 105 jednostek pływających, nie licząc pomocniczych. 71 statków zarejestrowano w Gdańsku, 8 w Szczecinie, 4 w Elblągu, po 3 w Pleniowie i Jelitkowie, po 2 w Darłowie, Uście i Spocie oraz po 1 w Swinoujściu, Chłopowie i Siankach. 81 polskich statków morskich jest wyposażonych w aparaty radiotelegraficzne.

Przemysł włókienniczy pomaga niezamożnej młodzieży akademickiej

Centralny Zarząd Przemysłu Włókienniczego zorganizował na dość szeroką skalę zakrojoną akcję stypendialną, mającą na celu dopomożenie niezamożnej młodzieży w studiach.

Akcja obejmuje studentów szkół wyższych i uczniów szkół średnich. Stypendia rozdzielane są wśród studentów politechniki (ze szczególnym uwzględnieniem wydziału włókienniczego) studentów UŁ, WSGW i SGH.

W szkołach średnich stypendia otrzymy-

wać mogą uczniowie liceum i gimnazjum. Wysokość stypendium dla studenta wynosi 3.500 miesięcznie (obciążeni rodziną otrzymują 4.000), a dla ucznia 2.500.

O stypendium ubiegać się mogli kandydaci pochodzenia robotniczego, chłopskiego i inteligentnego. Kandydaci zobowiązani byli również załączyć do podań zaświadczenia o stanie materialnym.

Każdy ze stypendystów złożył zobowiązanie, iż po ukończeniu studiów będzie pracował

w CZPWL lub w przemyśle włókienniczym po linii swojej specjalności w ciągu tylu lat przez ile pobierał stypendium.

O udzieleniu stypendium decydowała Rada Stypendialna w skład której wchodzi przedstawiciele CZPWL, Związków Zawodowych, Partii Politycznych itp. Stypendyści zobowiązani są do przedkładania Radzie Stypendialnej (dwukrotnie w ciągu roku) zaświadczenia uczelni o postępach dokonywanych w nauce. Studenci i uczniowie, wykazujący systematycznie złe postępy, mogą być pozbawieni stypendium.

Stypendium wypłacane jest w ciągu 10 miesięcy w roku. W ciągu dwóch miesięcy letnich pracują stypendyści na płatnej praktyce w zakładach pracy, biurach i laboratoriach w przemyśle włókienniczym, co młodzieży przynosi poważną korzyść.

Cała ta akcja ma wielkie znaczenie i dla samego przemysłu włókienniczego, gdyż zagwarantuje mu dopływ nowych wykwalifikowanych kadr.

Poważnym niedociągnięciem w całej tej akcji była nieregularna wypłata stypendiów, co w poważnym stopniu nadwyrężyło budżet stypendystów. Obecnie jednak wszystko ma się ku lepszemu i jak nas zapewnijają od 15 stycznia stypendia wypłacane będą regularnie.

Stocznie rybackie budują kutry

Pod zarządem Morskiego Instytutu Rybackiego znajdują się 7 stoczni rybackich, budujących i remontujących kutry, łodzie oraz silniki wolnoobrotowe, używane w rybolóstwie. Stocznie znajdują się w Gdyni, Gdańsku, Uście, Darłowie, Kołobrzegu, Dziwnowie i Swinoujściu. Udojeniają więc rybakom remont taboru w większości portów bez uciekania się do kosztownych transportów jednostek do centrów remontowych.

W listopadzie stocznia gdynska zakończyła budowę trzech i remont 4 kutrów. Remont 1 kutra zakończono również w Swinoujściu. Poza tym w budowie znajduje się 40 kutrów i 8 łodzi, w remoncie zaś 7 kutrów i 3 łodzie prócz 13 innych jednostek (motorówki, żaglowki itp.).

Budowa i remont będzie zakończony we wcześniejszym terminie, niż przypuszczano dzięki przyznaniu stoczniom dodatkowych przydziałów tarcicy dębowej i sosnowej oraz innych materiałów konstrukcyjnych. W zakresie robót inwestycyjnych stocznie remontowały maszyny, pomieszczenia warsztatowe, hale konstrukcyjne oraz (w Gdyni) uruchomiono urządzenia sanitarno-higieniczne dla pracowników.

Ogółem M.I.R. zatrudnia 1.334 osób, w czym 1.095 pracowników fizycznych.

Jutro rozpoczyna się proces Dolewskiego w Łodzi

Już jutro, w poniedziałek 5 b.m. o godz. 9-tej rano rozpocznie się przed Wojskowym Sądem Rejonowym proces Stanisława Dolewskiego i innych zamieszanych w głośną aferę papierniczą. Proces toczy się będzie w gmachu Sądu Okręgowego przy Placu Dąbrowskiego 5.

Na ławie oskarżonych zasiądzie 7 osób — jest to tylko część aresztowanych w związku z aferą, w więzieniu bowiem przebywa jeszcze 18 osób i czeka na rozprawę sądową.

Oskarżeni — to grupa wielkich przemysłowców przedwojennych, z Dolewskim na czele — właściciele wielu zakładów i fabryk papieru. Wykorzystując trudności gospodarcze okresu powojennego i nadużywając granic uprawnień sektora prywatnego, nakreślonych przez Rząd w ramach planowej gospodarki uprawiali oni akcję sabotażową w dziedzinie przemysłu papierniczego. Częścią uzyskanych

przy pomocy różnych machinacji funduszy popierał finansowo akcję polityczną mikołajczykowskią ugrupowań politycznych. Przez swoje machinacje narazili oni Skarb Państwa na milionowe straty.

W procesie tym zeznawać będzie 28 świadków, w liczbie tej 19 świadków „prowadzonych” będzie z więzienia. Między innymi zeznawać będzie były redaktor „Gazety Ludowej”, Zygmunt Augustyński, sprowadzony z więzienia na Mokotowie w Warszawie, oraz 2-ch świadków w charakterze biegłych.

Poza tym do akt sprawy dołączony jest szereg dowodów rzeczowych, jak rachunki bankowe, pisma Banku Handlowego, zarządzenia i wykazy, oraz bilanse firmy Dolewski.

Oskarżonych bronić będą adwokaci: prof. Mogielnicki, Deczyński, Szczerbiński, Jarosz i Kossak.

Proces potrwa 6 dni.

Pośrednictwo pocztowe

Doprowadzenie poczty na wieś, dostarczenie gazet i czasopism, powiązanie zabitej dotąd deskami wsi z centrami komunikacyjnymi — to zadanie bynajmniej nie łatwe.

Ministerstwo Poczty i Telegrafów szukając wyjścia z dotychczasowej złej sytuacji wprowadziło tytułem próby instytucję tzw. Pośrednictwo Poczty. Takie „POŚREDNICTWO POCZTOWE” to obywatelska, społeczna a nie zawodowa placówka pocztowa prowadzona w zasadzie bezpłatnie przez któregoś z miejscowych obywateli. Kwota 1.000 zł wypłacana miesięcznie „pośrednikowi” ma raczej charakter symbolicznego podziękowania za pełnione funkcje, niż realnego wynagrodzenia.

Meldunki nadchodzące z czynnych w 1947 r. 96 „Pośrednictw” zdają się świadczyć, że ta forma powiązania wsi ze światem zdała pomysłnie swój egzamin. Pośrednictwo pocztowe obsługuje możliwie niewielki i ściśle określony teren. Każdy miejscowy obywatel wie, że w określonym miejscu i o określonej porze może nadać i odebrać przesyłkę pocztową, za numerować pismo, a jeśli w Pośrednictwie

jest telefon może skorzystać i z tego środka łączności.

Ministerstwo na podstawie dotychczasowych doświadczeń ocenia, że ta forma obsługi pocztowej jest sprawniejsza niż kierowanie na wieś listonoszy wiejskich, obsługujących znacznie większy teren, nie znających często adresatów mieszkających często na peryferiach wsi i co najważniejsze przybyszających do wsi o nieokreślonej w sposób stały porze.

Dalsza praktyka pozwoli niewątpliwie na dalsze usprawnienie działalności Pośrednictw, na rozszerzenie zakresu ich działania a co najważniejsze na oddanie ich w ręce ludzi uspołecznionych, którym rozwój kulturalny wsi naprawdę leży na sercu.

Ministerstwo Poczty i Telegrafów przewiduje w swych planach na rok 1948 zorganizowanie 1000 Pośrednictw. Plan to stosunkowo nie wielki i nie rozwiązujący jeszcze w pełni palącego zagadnienia dostarczenia poczty wsi. Ale i ten minimalny plan można zrealizować jedynie przy aktywnej postawie mieszkańców

wsi. Nie wolno czekać aż poczta przyjdzie z inicjatywą zorganizowania w tej czy w innej wsi pośrednictwa pocztowego, aż przypemni sobie o tej czy innej oddalonej miejscowości. Inicjatywa w tej sprawie wychodzić powinna od samych chłopów, a w pierwszym rzędzie od działaczy wiejskich, którzy wraz z urzędami pocztowymi w miastach powiatowych powinni planować rozmieszczenie Pośrednictw i współpracować w ich organizowaniu.

Ministerstwo Poczty i Telegrafów chce stworzyć dodatkowe warunki zachęcające do zorganizowania „pośrednictwa” przewiduje, że placówka obywatelska, która osiągnie duże obroty pocztowe zostanie przekształcona na agencję pocztową przy czym pierwszeństwo w uzyskaniu kierownictwa agencji przysługuje dotychczasowemu „pośrednikowi” lub członkom jego rodziny.

Nie rezygnując z konieczności współdziałania i innych form dostarczania poczty na wieś, a więc np. większej liczby listonoszy wiejskich stwierdzić trzeba, że instytucja Pośrednictwa Poczty jest zasługująca na wyższe niż dotąd zainteresowanie ze strony gminnych rad narodowych, a także gminnych komitetów na szczeblu partyjnym, kół wiejskich PPR i całego aktywnego wiejskiego

Głos Kobiet

Szkolenie zawodowe kobiet stwarza nowe kadry pracownice dla różnych działów gospodarki narodowej

Praca nocna kobiet

Przed paroma dniami wszystkie pisma donosiły o meludunkach szeregu zakładów przemysłowych o wykonaniu lub przekroczeniu rocznego planu produkcji. Częstokroć przekroczenie planu zostało dokonane tylko dzięki temu, że zakłady te uruchomione były bez przerwy na 3 zmiany. W związku z tym w fabrykach łódzkich, które pracują na 2 lub 3 zmiany, a które zatrudniają ok. 70 procent kobiet, wysuwa się bezspornie ważne zagadnienie uregulowania sprawy nocnej pracy kobiet.

Z pracy nocnej kobiet nie można narazie zrezygnować. Obniżyliby to w znacznym stopniu produkcję i nie dozwolilo na wykonanie planu, co jest przecież podstawą naszej walki o niezależność gospodarczą kraju i o jasną naszą przyszłość.

Inspektoraty pracy czynią wysiłki, aby jednak w tej dziedzinie przeprowadzić pewne reformy. W pierwszym rzędzie nie można dopuszczać, aby robotnice stale pracowały na nocnej zmianie. Co pewien czas winny one przechodzić na dzienną zmianę, czyli stanowczo we wszystkich zakładach pracy należy zaprowadzić tak zwane ru-home zmiany. Poszczególne robotnice mogą pracować w nocy tylko okresowo. Następnie Inspektoraty Pracy biorąc za podstawę badania lekarskie, oraz warunki rodzinne poszczególnych robotnic wydają indywidualne zezwolenia na pracę nocną. Nie mogą w nocy pracować pod żadnym pozorem kobiety o złym stanie zdrowia, słabsze fizycznie, starsze wiekiem, ciężarne, matki mające dzieci w wieku niemowlęcym oraz dziewczęta poniżej lat 18.

W chwili obecnej Inspektorat III okręgu wydał zezwolenie dla 1418 kobiet zatrudnionych w 15 zakładach pracy. Niestety zdarzają się jednak jeszcze wypadki, że wiele kobiet pracuje w nocy bez zezwolenia Inspektoratu. W takich wypadkach robotnice, pracujące na nocnej zmianie w interesie swojego zdrowia i swoich dzieci winny domagać się kontroli Inspektoratu Pracy. Winny one korzystać z istniejących praw, które stają w obronie interesów świata pracy Kierownictwa fabryk, które przez niedbalstwo dopuszczają, aby na nocnych zmianach pracowały kobiety bez dokładnego zbadania, czy praca ta nie szkodzi ich zdrowiu, winny być karane.

M. Z.

Jak się UBRACĆ

Okres karnawalowy stawia przed kobietami problem uzupełnienia garderoby, sukienki, która spełniłaby rolę toalety wieczornej na

zabawach tanecznych. Kiedyś do niezbędnego ekwipunku kobiety zamierzającej się bawić w karnawale należała wieczorowa długa sukienka. Dziś bawimy się nie mniej dobrze w sukniach znacznie skromniejszych. Długie wlokące się do ziemi toalety wieczorowe w naszych warunkach stają się potrochu anachronizmem. Stałyśmy się praktyczne. Z jedwabiu lub lekkiej wełny sporządzona sukienka służy nam zarówno na popołudniowe wizyty jak i na tańcujące wieczorki.

Na załączonych rysunkach przedstawiamy naszym czytelniczkom modele sukien, odpowiednie na wszelkiego typu zabawowe imprezy.

Pierwsza z nich to strojna sukienka jedwabna przybrana pasami zainkrustowanego aksamitu. Jeden z tych pasów zdobi górę sukni, drugi biegnie w górnej partii spódnicy przechodząc w wielką kokardę przytwierdzoną do sukni na linii bioder. Fason tej sukni nadaje się jedynie dla kobiet b. szczupłych.

Druga sukienka uszyta być powinna z cienkiej wełny lub grubego mięsistej jedwabiu. Wymaga ona b. starannego kroju, gdyż

drapowanie staniaka i baskinki nie powinny być zbyt obfite. Spódniczka jest krojona kłoszowo.

Na trzecim rysunku widzimy dwie suknie z których pierwsza jest garsonką uszytą z cienkiej wełny, druga zaś uszyta jest z żorżety. Przybraniem garsonki są barwne duże guziki i fantazyjna szarfa. W sukni żorżetowej przed bluzką i spódnicy jest drobno spłisowany.

Sporządzając strojną sukienkę na karnawał nie powinniśmy się ograniczyć do barw ciemnych. Coraz bogatszy asortyment produkowanych przez nasz przemysł włókienniczy tkanin pozwoli nam wybrać na suknię materiał odpowiadający barwą i gatunkiem naszym zwiększonym w tej mierze wymaganiom.

Kursy zawodowe Kobiety ślusarzami i kreślarzami

Dawno utartym zwyczajem w zawodzie ślusarskim pracowali mężczyźni. Zwyczaj ten zresztą zakorzeniony był specjalnie u nas.

W Polsce pierwsze kursy przysposobienia przemysłowego ślusarskiego dla kobiet rozpoczęły się pierwszego września i trwały do połowy grudnia. Zańciewane zostały one przez zespół szkół i kursów przy wytórni Wagonów i Mostów w Chorzowie i przeszkoliły 25 kobiet pracujących w wydzielonych warsztatach szkolnych Wytórni Wagonów pod kierunkiem instruktorów warsztatowych.

Kurs będący próbą szkolenia kobiet w ślusarstwie cieszy się ogromnym zainteresowaniem na Śląsku.

*

Również na terenie Śląska prowadzona jest szeroko zakrojona akcja kursów kreślarskich, które od początku swego istnienia tj. od 1945 roku przeszkoliły około tysiąca pięćset robotników fabrycznych do zawodu kreślarzy.

W najbliższym czasie powstaną analogiczne kursy kreślarskie techniczne dla kobiet.

Placówka, na którą czekała tysiące kobiet

Organizacja pomocy w gospodarstwie domowym

Dla wielu kobiet pracujących zawodowo sprawą niezmiernie ważną jest zapewnienie sobie pomocy i wywieki w zajęciach w gospodarstwie domowym. Kobieta pracująca poza domem a obciążona drobnymi dziećmi boryka się z trudnościami. Niełatwo jest nieraz wywiązywać się równocześnie z obowiązkiem matki i gospodyni, oraz wypełniać dobrze swe zadania służbowe. Istnieją wprawdzie żłobki i przedszkola w których dzieci matek pracujących przebywają pod jak najlepszą opieką. Jednak siła tych instytucji opieki nie jest jeszcze tak rozbudowana, by objąć wszystkie dzieci matek pracujących.

Poza tym istnieje ważki moment przygotowania posiłków domowych, utrzymania porządku w domu itp. prac, których kobiety pracujące zawodowo nie są w stanie częstokroć wykonywać w sposób właściwy. Tam, gdzie rodzina jest liczniejsza, zawsze znajdzie się jakiś z jej członków, który pomoże zatrudnionej poza domem kobiecie w zajęciach domowych. Znacznie gorzej przedstawia się sprawa tam, gdzie kobieta pracująca, matka drobnych dzieci jest samotna i nie ma nikogo, który odpowiedział jej małe dziecko do przedszkola, rajął się nim w domu w razie choroby (tak częste wypadki zaziębienia itp.) przygotował posiłek itp.

Instytucja pomocnicza domowych zanika — wiele kobiet, które tym zajęciom się oddawały, obecnie zdobyły kwalifikacje zawodowe i pracuje w różnych działach produkcji. Niejednokrotnie same one stały się tymi, które potrzebują pomocy w swych gospodarstwach domowych. Na stałe zaangażowanie pomocniczy domowej nie wiele kobiet pracujących zawodowo może sobie pozwolić — bowiem taka pomoc domowa jest b. kosztowna. Natomiast wiele kobiet pracujących z radością powitałoby istnienie placówki usługowej, w której można by zakontraktować pomocnicę do prac domowych na określone dni lub godziny i pewne czynności. Powstanie tego typu instytucji byłoby niewątpliwie i w naszym mieście powitane przez kobiety pracujące z entuzjazmem.

Tego typu niejako eksperymentem na placówkę powstała już u nas w kraju. Oparta jest ona o zasady spółdzielni pracy. Grupa w swych szeregach 30 kobiet, które są przygotowane do zawodowego pełnienia czynności gospodarskich na terenie rodziny. Członkiniami tej spółdzielni są kobiety, które dysponują potrzebami w tej dziedzinie umiejętności i za których działanie spółdzielnia bierze pełną odpowiedzialność. O kwalifika-

cjach członka tej spółdzielni usługowej „Pomoc domowa” decyduje specjalnie wyłoniona komisja. Ona też czuwa nad tym, by wysyłane przez spółdzielnię do domów prywatnych instytucji i firm członkinie spółdzielni wywiązywały się należycie z przyjętych obowiązków i nie podrywały zaufania do spółdzielni.

Spółdzielnia zaopatrza swe członkinie w przyrządy pracy zawodowej oraz w fartuchy, ścierki itp. Zorganizowanie w Łodzi tego typu spółdzielczej placówki usługowej, byłoby ak-

cją społeczną niezmiernie pożyteczną. Znalazłoby w niej pracę wiele kobiet, które ze względu na brak jakiegokolwiek fachowego przygotowania nie mogą znaleźć zatrudnienia, a kobiety zawodowo pracujące niewątpliwie wykorzystająby możliwość korzystania z usług członkiń spółdzielni we własnym często kulejącym gospodarstwie.

Inicjatywa stworzenia tego typu spółdzielni usługowej wyjąć powinna od działającej na terenie naszego miasta organizacji kobiecej.

Co mówią liczby? Udział kobiet w życiu gospodarczym kraju

Orientujemy się doskonale w tym, że w Polsce ludowej praca kobiet odgrywa niepoślednią rolę we wszystkich dziedzinach. Tempo i rozmach naszego postępu gospodarczego uwarunkowane są w niemałym stopniu wkładem kobiet pracujących zawodowo. Kobiety pracują na różnych odcinkach produkcji i we wszelkich zawodach, chcąc jednak ściśle wykaazać ich udział w życiu gospodarczym kraju, sięgnąć musimy do cyfr. One jedynie są w stanie dać nam rzeczywisty, niczym nie fałszowany obraz udziału kobiet w życiu gospodarczym kraju.

W Polsce mamy 13 milionów kobiet w tym 8 milionów w wieku gospodarczo aktywnym (od 15 do 59 lat).

Z tej liczby 4 miliony 200 tysięcy pracuje w rolnictwie, reszta, to jest 3 miliony 800 tys. utrzymuje się z zawodów nierolniczych. Ta ostatnia cyfra obejmuje zarówno kobiety pracujące zawodowo, jak i kobiety zatrudnione wyłącznie we własnych gospodarstwach domowych. Przy tym analizując tę cyfrę stwierdziliśmy, że u nas w kraju ilość kobiet, zamkniętych w kręgu potrzeb rodzinnego ogniska jest w porównaniu z innymi krajami stosunkowo wysoka — wynosi 2 miliony kobiet. Zdawałoby się, że kobiety, których dzieci przekroczyły siódmy rok życia, mogą bez uszczerbku dla najbliższych poświęcić się pracy produkcyjnej, zawodowej. Tymczasem zestawiając ogromną ilość kobiet, nie pracujących zawodowo, z ilością dzieci w wieku do lat siedmiu (1 milion 600 tysięcy dzieci) okazało się, że wiele spośród nich uchyla się od pracy pozadomowej.

Liczbę kobiet pracujących w różnych dzia-

łach gospodarki narodowej (poza rolnictwem) oblicza się na 1 milion 200 tysięcy. Ta kadra pracownicza stanowi wraz z kobietami pracującymi w rolnictwie 46 proc. ogółu zatrudnionych. Procent kobiet zatrudnionych w różnych zawodach jest bardzo niejednorodny. Najwięcej poza rolnictwem kobiet pracuje w handlu, oświacie, kulturze i zdrowiu, następnie w administracji publicznej i w przemyśle.

W przemyśle państwowym kobiety stanowią 25 proc. ogółu pracowników przy czym w poszczególnych działach przemysłu waha się ilość kobiet zatrudnionych od 9-ciu do 53 proc. Najwięcej kobiet zatrudniają monopole tytoniowy i zapalczany, oraz przemysły włókienniczy, poligraficzny i spożywczy. Około 32 proc. kobiet zatrudnia przemysł elektrotechniczny, 28 proc. papierniczy. Poniżej 25 proc. przemysły: materiałów budowlanych, chemiczny i drzewny. W przemyśle hutniczym, energetycznym-węglowym i paliw płynnych, pracuje najniższy odsetek kobiet.

Przypuszczalna ilość kobiet zatrudnionych w handlu zamyka się cyfrą około 400 tysięcy. Jest to ilość jak widzimy b. wysoka. Handel z którego kobiety czerpią środki utrzymania to przeważnie handel nielegalny, (wchodzi tu w grę — pośrednictwo, handel łańcuszkowy) zjawiska z punktu widzenia interesów państwa wysoce niepożądane. Kobiety handlujące to element nie posiadający żadnego fachowego przygotowania i dla którego bez odpowiedniego przeszkolenia nie znajdziemy miejsca w kadrach produkcyjnych.

Analiza przedstawionych cyfr, mówi o konieczności przygotowania do zawodu wielotysięcznej rzeszy kobiet.

Rozbudowujący się w ramach planu trzyletniego przemysł i drobna wytwórczość mogą wchłonąć pokaźne ilości pracowników. Wiele gałęzi produkcji cierpi po dziś dzień na niedobór wykwalifikowanych sił roboczych. Ujęcie w ramy akcji szkolenia do zawodu tej masy kobiecej, nie przygotowanej do jakiegokolwiek produktywności pracy, to są zadania, które w tej chwili realizuje państwo, przeznaczając specjalne fundusze na akcję szkolenia zawodowego dla kobiet fachowo niewykwalifikowanych.

Nasze przepisy gospodarskie

MAKARON Z POWIDLAMI

Przygotować zwykły cienki makaron, ugotować go, przelać zimną wodą, wymieszać z dwiema łyżkami masła. Rondelek wysmarować masłem i obsypać bułką, ułożyć w nim makaron warstwami, przekładając go powidłami. Ostatnią, wierzchnią warstwę w rondelku stanowić powinien makaron. Przed wstawieniem do pieca powinien być on skropiony tłuszczem, by się ładnie zarumienił.

Zapieczony makaron wyrzucamy na talerz i podajemy na stół, posypując go miazgą cukrem i cynamonem.

Powidła mogą być zastąpione warstwami drobno posiekanych, kwaśkawy, obranych i oczyszczonych jabłek.

Antoni Panewka

ZAMEK „YALE”

W dzień Nowego Roku spotkałem na ulicy swego znajomego z Pezetpebe, ob. Kanle.
 — Serwus, dzieńdobry — powiadam — Dosiego Roku!
 A Kania nic. Nawet nie mrugnął.
 — Cóż to — zdziwiłem się bardzo — nie składacie życzeń z okazji Nowego Roku?
 Kania uśmiechnął się z zakłopotaniem.
 — Owszem — ożywił się nagle — składam. Panu i sobie i naszym rodzinom i Wincentemu Psrowskiemu i braciom Bugdałom i Zenobii Sawickiej i Hance Lipińskiej, wszystkim górnikom i włókniarzom, robotnikom z „Polchemu“ i „Celuluzu“, pracownikom „Pomorskich Zakładów Garbarskich“, przodownikom fabryki „Eiebrandt“...
 — Stop — przerwałem. — Znaczą się, po prostu, winszujecie wszystkim!
 — Nie — sprzeciwił się ostro Kania. — Metalowcom — nie winszuję!
 — Bójcie się Boga! — zawołałem. — Co wy chcecie od metalowców? Warzecha z hut „Pokój“ nie pracuje za czterech? Morowcy od łódzkiego „Strzelczyka“ nie dostali Krzyża Zasłużonych?
 — Nie nie mam do Warzechy z hut „Pokój“ i morowców od „Strzelczyka“ — wycedził zimno Kania. — Ja nie winszuję tylko tym, co robią polskie „Yale“. Eh, żebyśmy takiego spotkał w ciemnej ulicy...

Żeby uniemożliwić swemu rozmówcy takie spotkanie, zaprosiłem go do jasnego lokalu z wyszynkiem na miejscu. Wyknał Kania Peemesu, zagryzi królewskim nitkiem i podrapał się w głowę.
 — Wy nie wiecie — zaczął — że ja się ciut ciut przed świętami przeprowadziłem...
 — Oh, to bardzo dobrze — pochwaliłem.
 — No, to nie tak znowu dobrze. Dostało mi się po poprzednim lokatorze mieszkanie zupełnie gołe...
 — Ah, tak? — oburzyłem się. — To mało wam, żeście dostali mieszkanie, jeszcze byście chcieli, aby wam poprzedni lokator zostawił meble, pościel i bieliznę?

Kania spojrział na mnie jak na kuracjusza z „Kochanówka“.
 — Zwariowaliście? — krzyknął. — A kto mówi o meblach? Jeśli powiadam, mieszkanie gołe, znaczy, myślę, wyszabrowane do ostatniej bagesztangi. Taki, psia krewn, zwyciężaj, że jak się kto dziś wyprowadza, to z fajerkami i piecykiem od kuchni, futrynamy od okien, odkręca kontakta elektryczne, zabiera sedes, muszle z klozetu, linkę od rezerwuaru i klucze, odejmuje zamek od drzwi.
 Zasapał się i gołnał „drugiego“.
 — Wszystko właśnie — ciągnął po chwili — przez ten zamek. Nie ma go i drzwi stoją otworem jak od obory. Złożyłem klódkę, ale żona mówi: Bolek, co jest do pioruna, klódkę dobra do piwnicy, a nie do mieszkania. Ganiaj na miasto i kup jakie — powiada — „Yale“. Poszedłem więc do Majewskiego na Piotrkowską i kupiłem. Ładny nawet zamczek. 1300 zaledwie kosztował. Sprowadziłem ślusarza, złożył, wsadził kluczyk i ani be ani me. Kluczyk „nikakik“ nie wychodzi. Klamkę złamaliśmy i filog od drzwi się naderwało a ten tkwi w naszym „Yale“. Zmarszczył brwi ślusarz i rzecze:
 — A idźże pan do cholery z takim zamkiem! Zmienić go trzeba!

Więc ja znowu do Majewskiego. Tak i tak, mówię, kluczyk nie sztykuje, proszę uprzejmie zmienić „Yale“ albo forsę oddać.
 Bardzo się dziwili, że kluczyk nie sztykuje pierwszy, powiedzieli, zdarza się taki wypadek, ale zmienili. Zabraliśmy się ze ślusarzem do roboty, wkręciliśmy „Yale“ do drzwi, wsadziliśmy kluczyk, obracał się nawet i wyjmował, tylko drzwi się wcale nie chciały zamknąć.
 — Sprężynka nie dociąga — oświadczył ślusarz, kiwając głową. — I w ogóle do bani z tym zamkiem! Przynieś pan inny!
 Poszedłem jeszcze raz do Majewskiego, Tak i tak, mówię, sprężynka nie dociąga i w ogóle do bani z tym z zamkiem, proszę uprzejmie i t. d. Bardzo się zdenerwowali, ale dali

nowy. Nie był i on wprawdzie zupełnie dobry, ale gdy zawołałem stolarza i przerobił drzwi, to się jakoś od błędy dopasowało. Nie można powiedzieć, otwierał i zamykał.
 Roześmiałem się głośno, mówiąc:
 — No, to wcale nie tak źle, jak myślałem. Ostatecznie, dobraliście zamek a że nie przyszło to wam łatwo — nie szkodzi! „bez pracy niema kołaczy“.
 Kania rzucił na mnie takim wzrokiem jak bym mu nadepnął na odcisk.
 — Ciężko wam, obywatelu — westchnął — opowiadać. Cierpliwości za grosz nie macie. To wcale nie koniec...
 — Nie koniec? Jakże to? Skoro zamek dopasowany...
 — Myśmy też tak przypuszczali — przerwał Kania. — Obchodziliśmy się z nim przecie jak z jajkiem. Ostrożnie, delikatnie i bez trzaskania drzwiami, żeby czasem nie nawalił w święta. Bo, trzeba wam wiedzieć, świąt nie urządzaliśmy, tylko zamiarowaliśmy zamknąć pięknie-ładnie mieszkanie przy pomocy „Yale“ i wyjechać do Pajęczkowskich, do Radomia.
 — No, i co?
 — A zapakowaliśmy się w wigilię, żegnamy domowe progi i do drzwi wyjściowych. A te — ani rusz. Kręcę „Yale“ — a on ani drgnie. Zaciął się cholera, i już. Wziąłem siekiere i chciałem z rozpazcy rąbać drzwi, ale żona jak nie wrzasnie: rąbać w wigilię? Zwariowałaś? To obraza boska! Majdrowaliśmy przy drzwiach z trzy godziny — wszystko na próżno. Oczywiście, podróż do Pajęczkowskich

— No, i co?
 — A zapakowaliśmy się w wigilię, żegnamy domowe progi i do drzwi wyjściowych. A te — ani rusz. Kręcę „Yale“ — a on ani drgnie. Zaciął się cholera, i już. Wziąłem siekiere i chciałem z rozpazcy rąbać drzwi, ale żona jak nie wrzasnie: rąbać w wigilię? Zwariowałaś? To obraza boska! Majdrowaliśmy przy drzwiach z trzy godziny — wszystko na próżno. Oczywiście, podróż do Pajęczkowskich

— No, i co?
 — A zapakowaliśmy się w wigilię, żegnamy domowe progi i do drzwi wyjściowych. A te — ani rusz. Kręcę „Yale“ — a on ani drgnie. Zaciął się cholera, i już. Wziąłem siekiere i chciałem z rozpazcy rąbać drzwi, ale żona jak nie wrzasnie: rąbać w wigilię? Zwariowałaś? To obraza boska! Majdrowaliśmy przy drzwiach z trzy godziny — wszystko na próżno. Oczywiście, podróż do Pajęczkowskich

— No, i co?
 — A zapakowaliśmy się w wigilię, żegnamy domowe progi i do drzwi wyjściowych. A te — ani rusz. Kręcę „Yale“ — a on ani drgnie. Zaciął się cholera, i już. Wziąłem siekiere i chciałem z rozpazcy rąbać drzwi, ale żona jak nie wrzasnie: rąbać w wigilię? Zwariowałaś? To obraza boska! Majdrowaliśmy przy drzwiach z trzy godziny — wszystko na próżno. Oczywiście, podróż do Pajęczkowskich

— Ko-chane dzie-ci... Oj-tiec wasz -ep- nie sdaży na wi-zilie, bo -ep- zabłądził w lesie...

Bajeczki Stanisława Jachowicza

uwspółcześnione na użytek dorosłych

Worek i skarbonka

Ciężkie wroczyisko z dolarami stało raz przy skarbonce P.K.O.
 — Ty przy mnie? — rzecze — Co za śmiałość, proszę!
 Ja mam złoto, a ty — grosze!
 Na to Skarbonka odpowie chępliwemu workowi:
 — Nie z posiadania skarbów zaszczyt na nas spływa, ale jak ich kto używa!

OBJAŚNIENIE. Ta bajeczka nie wymaga komentarzy. Każdy wie, kto, jak i w jakim celu używa worków z dolarami.

Staś

Staś w uesa, na bankiecie, zrobił plamę na zakiecie. Zmartwionemu ktoś rzekł szczerze: ta ci plama się wypierze, lecz masz plamę gorszą pono, boś cześć splamił swą i honor, kraj zdradzając podłe, chytrze... Ta się plama nie da wytrzeć!

OBJAŚNIENIE. Spieszczenie: Staś zostało użyte li tylko dla rymu. Powinno być: Stanisław, Stanisław — Mikołajczyk. Osobnik ten, jak wiadomo, popuszcza pasu u Anglosasa. Podzielamy zdanie Jachowicza, że „Stasiowi“ pozostał do splamienia już tylko zakiet.

Sofulisek

Raz swawolny Sofulisek przeciw Grecji uknuł spisek. Wziął z Uesa taką modę, by lud męczyć, morzyć głodem... Widząc to Markos, zabrał się do pracy i dziś już w Grecji jest „trochę“ inaczej. Placze Sofulis, pragnie litości wzbudzić, a Markos na to: Nie dręcz biednych ludzi. Drży dziś Sofulis. To go nauczyło: Nie czyń ludowi, co jemu niemiło.

OBJAŚNIENIE. Swawolne amerykańskie sposoby, jakie stosuje premier „grecki“ Sofulis, nie są dziś do przyjęcia w demokratycznej Europie. Ważne jest, że moralne bajeczki wybija zupełnie realnie Sofulisowi na plecach i... poniżej pleców cała Grecja prawdziwego premiera Markosa.

Kotki pana prezidenta

Ma pan prezydent piękne kotki, co wykradają z domu łakotki. Kradną ich tyle, że aż strach budzi, czy też jedzenia starczy dla ludzi? Lecz to jest mięta dla prezidenta, bo bardzo kocha swoje zwierzęta...

OBJAŚNIENIE. Ta bajeczka, być może, jest dla was, czytelnicy, najbardziej zagadkowa. Ołóż p. prezydent Truman posiada w swym najbliższym otoczeniu i na najwyższych stanowiskach szalenie „pazernych“ lasuchów spekulacyjnych. Jest z nimi gorąco zaprzyjaźniony, mówi im per „mój kotku“, a „kotki“ właśnie kradną miliony buszli zboża i t.d.

Złote jabłuszko

George miał jabłuszko (złote — jak wiecie) kusil nim wszystkich naiwnych w świecie, wabił kolorem na wszystkie strony: złoty ładniejszy jest czy... czerwonony? Tym, co tak jak on „kolor widzieli“ obiecał jabłkiem tym się podzielić... Lecz gdy niektórych zdjęła już chrapka, George'owi żal się zrobiło jabłka. I rzecze: miałbym się dzielić? A tam, szkoda złotego jabłka dla świata. Nie, nie, ja ciebie wcale nie ruszę, choć obiecałem, schować cię muszę. A potem... Potem niemiłdy sknerka schował jabłuszko swę do kufierka. I cóż się stało? A jabłko zgniło... Nikomu wcale żal go nie było!

OBJAŚNIENIE. Mowa o p. George'u Marshall'u, który tyle apetytu narobił niektórym swoim „planem“. Skończyło się: na apetycie: „jedzenia“ nie będzie.

WESOŁY GŁOS

diablel wzięli. Rozpakowaliśmy się nawet i siedzimy smutni, a tu dzwonek — Ki licho? — zmartwiła się żona. — Goście? Przecież w domu nic nie ma. Nagle rozpozgodziła się: Bolek — powiada — chwala Bogu, drzwi zamknięte i nikt nie wejdzie!

Poszedłem do drzwi, a tu słyszę... głosy Pajęczkowskich:
 — Kania, co jest? Otwieraj, bracie! Niespodzianka! Przyjechaliśmy do was na święta...
 Uśmiechnąłem się jak szatan i zaznaczam, że tak i tak, bardzo nam, owszem, przyjemnie, ale drzwi dopiero możemy otworzyć po Bożym Narodzeniu bo zamknięte na „Yale“, a ślusarze świętują. Na to Pajęczkowski mruknął coś brzydkiego, poszeptal z żoną, a potem zawołał:
 — Drzwi, powiadasz, nie można otworzyć? To rzuć kluczyk przez okno! Spróbujemy tego „Yale“!

Wzruszyłem ramionami i rzuciłem. Podniósł, wrócił do drzwi, pomajdrował przy zamku i odrazu, cholera, otworzył.
 — Cóż ty cheesz — rzekł do mnie z wyrzutem — od tego „Yale“? Zamek jak złoto...

— Z Nowym Rokiem, życzę szanownemu panu szczęścia i pomyślności, a czy spędzi go pan w zdrowiu, to już tylko od pana zależy...

„Rok 1948 będzie rokiem dalszego postępu gospodarczego...“
 (Z przemówienia Sylwestrowego min. Minca)

DOSIEGO ROKU

Greczny Ernest

— Kiedy masz co powiedzieć, przedtem się zastanów, czy to, co masz powiedzieć, zgodne z racją Stanów...
 — powiedział wuj Sam do Ernesta.
 Ernest, baczny słów wuja jest we wszystkich kwestiach, gdy coś rzec ważnego niekiedy wypada, oświadcza: ja nie wiem... ja dopiero zbadam...
 Twierdzą w świecie: rozwagi mowa jego skutkiem, bo gdy trzeba, to usta zamyka na klódkę!
 Kiedy ma je odemknąć... jednak wuj go uczy, bo od klódky Ernesta on jeden ma... kluczyk!

OBJAŚNIENIE. Greczny Ernest jest znakomicie wychowanym dyplomatą Ernestem Bevinem. Wychowanym w posłuchu dla wuja Sama. Mimo jednak, iż wuj posiada złoty kluczyk od klódky na usta siostrzeńca, siostrzeńiec nie posiada kluczyka od złotych szafes'ów bankowych wuja. Tak, że posłuszeństwo, choć „obliczone na interes“, jest bezinteresowne.

Adaś albo o naginaniu
 — Zegnij ten mały krzaczek — rzekł ojciec do syna. Adaś łatwo go zgina.
 — A to drzewko, — Już trudniej, jednak żwawe dziecię. Zgina je przecież.
 — Teraz, luby Adasiu, gnij to drzewo spore, co już znacznie od ziemi podniosło się w górę...
 Prózne-usiłowania, Adaś zmartwowany
 — Ja go — rzecze — nie ruszę, mój tato kochany.

Tę bajeczkę przypomniać, uważam jest porą, którzy o roli marzą dyktatora, degolom i „gigolom dolara“ na świecie: demokracja prze w górę!
 Wy jej nie zegnacie!

OBJAŚNIENIE. Szkoła dolarowa każe naginać swoim celem sytuację do ich ogromnie ambitnych zamiarów. Mniemamy jednak, że nawet taki „silacz“ jak de Gaulle będzie zmuszony w końcu oświadczyć o ludzkiej francuskim: „ja go nie ruszę...“

Jedność młodzieży akademickiej realizuje ZWM „Życie”

W Związkach Zawodowych

KOMUNIKAT

Zarząd Zw. Zaw. Prac. Sam. Teryt. i Użytk. Publ. — Oddział I-szy w Łodzi zawiadamia, iż dnia 7 stycznia 1948 r. o godz. 17-tej odbędzie się zebranie pracowników Wydziału Gospodarczego w lokalu Związku, przy ulicy Wólczańskiej Nr 5.

Obecność obowiązkowa.

Noworoczne ostrzeżenie pod adresem spekulantów

W tych dniach Komisja Specjalna w Warszawie na wniosek Delegatury Łódzkiej wydała wyrok w sprawie „wybitnego” paskarza i szkodnika gospodarczego, Ignacego Romanowskiego, właściciela piekarni w Łodzi przy ul. Wojska Polskiego 92.

Romanowski w 1947 roku w okresie braku mąki i wzmózionej spekulacji tym artykułem, wysunął się na czoło łódzkich szkodników, magazynując w mieszkaniu prywatnym i budynku pofabrycznym znaczne ilości mąki i soli, na ogólną sumę 767 tysięcy złotych. Romanowski skazany został na 3-miesięczny pobyt w obozie pracy oraz na zapłacenie grzywny w wysokości 560 tysięcy złotych.

Niechaj ten noworoczny wyrok na Romanowskiego będzie ostrzeżeniem dla tych niesolidnych kupców i handlarzy, którzy chcieliby uprawiać spekulację i w 1948 roku.

(Dz)

W dniach 30 i 31 grudnia ub. roku obradowało rozszerzone Plenum Zarządu Głównego Akademickiego Zw. Młodych „Życie”.

Na czoło zagadnień, dyskutowanych w czasie obrad, wysunęła się sprawa umocnienia i rozszerzenia frontu demokratycznej młodzieży akademickiej poprzez przekształcenie dotychczasowego Komitetu Koordynacyjnego Polskich Organizacji Studenckich. W myśl dyskutowanego już przez poszczególne organizacje studenckie projektu, federacja ta skupić winna zarówno organizacje studenckie ideowo-wychowawcze, jak i samopomocowe i naukowe, na platformie ideologicznej Międzynarodowego Związku Studentów. Plenum przyjęło jednomyślnie uchwałę w sprawie potrzeby powołania do życia Federacji.

Wiele uwagi poświęciło Plenum Zarz. Gł. AZWM „Życie” sprawie realizacji umowy o jedności działania z bratnią organizacją ZNMS, poprzez wspólną pracę i dyskusje ideologiczne.

„Życiowcy” zwrócili ponadto uwagę na konieczność konsekwentnej walki o stworzenie warunków, umożliwiających faktyczną realizację prawa do nauki na wyższych uczelniach, dla młodzieży robotniczej, chłopskiej i inteligencji pracującej, przez zapewnienie jej należytej pomocy materialnej i naukowej.

Omawiając zagadnienia pracy organizacyjnej uczestnicy obrad postawili przed masami członkowskimi zadanie zwiększenia do dnia 1 maja br. szeregów organizacyjnych do liczby 10 tysięcy „Życiowców” w kołach naukowych i Bratnich Pomocach i usprawnienie aparatu organizacyjnego.

Rozszerzone Plenum Zarz. Gł. AZWM „Życie” wypracowało plan pracy na odcinku szkolenia ideologicznego, obejmujący zorganizowanie we wszystkich ośrodkach akademickich seminariów marksistowskich oraz powołanie w większych ośrodkach akademickich seminariów ideologiczno - naukowych dla pogłębienia wiedzy fachowej „Życiowców” w poszczególnych gałęziach nauki. Niezależnie od pracy seminaryjnej, organizacja przystępuje do systematycznego szkolenia ideologicznego i politycznego na wszystkich szczeblach organizacyjnych, do kół wydziałowych włącznie.

Zarząd Główny AZWM „Życie” wysunął m. in. wniosek scentralizowania, ujednolicenia i usprawnienia rozdziału stypendiów dla niezamożnej młodzieży akademickiej. Uznano również potrzebę roztoczenia należytej kontroli nad postępowaniem w nauce i warunkami życia stypendystów.

Stwierdzono ponadto konieczność wzmocnienia pracy oświatowo - wychowawczej w kołach fabrycznych i szkolnych ZWM.

W podjętej na zakończenie obrad rezolucji czytamy m. in.:

„Rozszerzone Plenum Zarządu Głównego AZWM „Życie” wita z radością nową ustawę „O organizacji nauki i szkolnictwa wyższego”, jako zasadniczy krok na drodze rozwoju nauki polskiej i związania wyższych uczelni z odbudową i przebudową kraju. Wyrażamy przekonanie, że w ślad za nią

pójdzie reforma programów nauczania i uregulowanie praw odcinka młodzieżowego, które zabezpieczy należyte przygotowanie naukowe i obywatelskie młodzieży, dla przyszłej pracy badawczej i zawodowej oraz usprawni niedostateczną dziś jeszcze opiekę nad niezamożną młodzieżą robotniczą, chłopską i inteligencją pracującą”. Rezolucja stwierdza w dalszym ciągu, że coraz szersze grupy studentów wiążą się z obozem demokracji polskiej, o czym świadczą znaczny wzrost liczebny organizacji ideowo-wychowawczych, szczególnie AZWM „Życie” i ZNMS. Rozszerzone Plenum Zarządu Gł. AZWM „Życie” zwraca również uwagę na konieczność walki z usiłowaniami prowadzonymi pod płaszczykiem katolicyzmu działalności sprzecznej z interesami studium ludowej”.

Rezolucja określa naczelną zadanie organizacji w sposób następujący:

„Rozszerzone Plenum ZG AZWM „Życie” stwierdza, że „Życiowcy” przodować muszą na odcinku nauki i okazać jak najdalej idącą pomoc w studiach tym, którym władza ludowa umożliwiła wstęp na wyższe uczelnie. Podobnie jak ZWM-owa młodzież bierze udział w wyścigu pracy w przemyśle i we współzawodnictwie pracy na wsi”.

Na zakończenie obrad uczestnicy obrad Plenum Zarządu Gł. AZWM „Życie” oraz kursu szkoleniowego dla Centr. Aktywny Organizacji wysłali na ręce Wicepremiera i Sekretarza Generalnego KC PPR Gomułki-Wiesława Depesze, w której zapewniają, że realizować będą zadanie skupienia wysiłków wszystkich studentów w pracy nad zdobyciem wiedzy dla dobra Polski Ludowej.

Współpraca radiofonii polskiej, bułgarskiej i rumuńskiej

W Sofii i Bukareszcie w końcu grudnia ub. roku została podpisana umowa o współpracy między radiofonią polską, bułgarską i rumuńską.

Ze strony polskiej umowę podpisali: dyrektor programowy Polskiego Radia, Zygmunt Młynarski i dyr. Konrad Zawadzki.

Fakt ten ma ogromne znaczenie dla polskiej radiofonii, która dzięki tej stałej współ-

pracy i wymianie propagandowej z zagranicą będzie mogła bardziej ożywić i urozmaicić swój program, radiosłuchaczom dać nowe, interesujące audycje i pogłębi przyjaźń pomiędzy narodami polskim, bułgarskim i rumuńskim.

Analogiczna umowa została również zawarta z radiofonią Czechosłowacji, Jugosławii i Węgier.

Nowe arterie komunikacyjne Łodzi

Ważne prace regulacji ulic

Przed wszystkimi Wydziałami Zarządu Miejskiego w nadchodzącym roku 1948 stają ważne dla naszego miasta zagadnienia. Jednym z najpilniejszych zajmie się Wydział Komunikacyjny.

PRZEBICIE NOWYCH ARTERII — ZADANIEM NACZELNYM

Jak wszystkim dobrze wiadomo, ul. Piotrkowska i jej przedłużenia: ul. Nowomiejska i ul. Zgierska stanowią jedyną arterię przelo-

tową naszego miasta. Powoduje to stałe przeciążenie ruchem, prowadzące do częstego zakorkowania.

Aby temu zapobiec, w bieżącym roku podjęte zostaną następujące prace: Ulica Stodolniana (przedłużenie Kościuszki i Zachodniej) poszerzona i przebita poprzez ruiny byłego ghetta przełnie ul. Limanowskiego aż do ulicy Zgierskiej. Nowe arterie odciążą i tak już dostatecznie zapchaną wąską ulicę Nowomiejską

od strony zachodniej miasta.

Z drugiej strony przebita zostanie ulica Wschodnia aż do Brzezińskiej. Od rogu ulicy Północnej będzie ona biegła przez tereny parkowe, ciągnące się do ulicy Jakuba, co pozwoli pojazdom, dążącym w kierunku Brzezińskiej, ominąć wąską gardziel ulicy Zgierskiej.

DO AUTOSTRADY BĘDZIE BLIŻEJ

Setki samochodów pędzą dzień w dzień w stronę warszawskiej autostrady, przeciskając się z trudem przez zagęszczone śródmieście.

Nowe przebicie ulicy Zgierskiej od Pomorskiej do Spornej rozwiąże częściowo dotychczasowe niewygody. Piszemy częściowo, gdyż na idealne rozwiązanie nie pozwala fatalnie przed wojną rozplanowany wyłot autostrady warszawskiej, uderzający wprost w cmentarz.

Nieodwrotnym warunkiem zakończenia powyższych prac jest wyłożenie nowych arterii gładką nawierzchnią z kostki granitowej, co wreszcie nada miastu więcej europejski wygląd.

NIE WOLNO MARNOWAĆ GRUZY

W związku z powyższymi planami, przed Wydziałem Komunikacyjnym stało poważne zagadnienie, co zrobić z gruzem, zalegającym w ogromnych ilościach północną część miasta. Tym bardziej, że gruz ten stanowi cenny surowiec w budownictwie drogowym.

Wydział Komunikacyjny rozwiązał powyższą sprawę, postanawiając, że gruz znajdzie zastosowanie, jako dolny podkład przy budowie nowych jezdni, których nawierzchnię stanowić będzie żwir, albo szlaka kołowa, ubite walce drogowe. Jezdnie takie, o silnym fundamencie a lekkiej nawierzchni, a więc łatwe do remontów, mogą mieć zastosowanie tylko na ulicach o słabym ruchu kołowym. Trzeba tu zaznaczyć, że po przyłączeniu terenów podmiejskich do Łodzi mamy około 70 procent niezabudowanych ulic, jesienią i wiosną trudnych do przebycia. W roku bieżącym Wydział Komunikacyjny zamierza wykonać pierwsze 3 km takiej nawierzchni.

Aby całokształt wykonywanych robót dostatecznie wyjaśnić warto zaznaczyć, że na każdy kilometr nawierzchni potrzeba 1.500 m sześciennych gruzu i 500 m sześć. szlaki lub gruzu.

Szczep.

Polskie krótkometrażówki w Anglii i Ameryce

Polska kronika filmowa cieszy się zarówno w kraju, jak i zagranicą zasłużoną dobrą opinią.

Ostatnio odbył się w jednym z kinoteatrów londyńskich seans, poświęcony specjalnym wydaniom kroniki oraz krótkometrażówkom. Podczas seansu wyświetlano „Ziemię zachodnią”, „Wrocław — miasto studentów” i „Powódź”. — Prasa angielska wyraziła wielkie uznanie dla walorów wyświetlanych filmów, jako dokumentów pracy nad odbudową kraju i postępu w dziedzinie rolnictwa i przemysłu, jak również międzynarodowego znaczenia nowej Polski.

Również w Waszyngtonie pokazano na jednym z seansów filmowych „Suię warszawską”, która spotkała się z takim sukcesem, że w ciągu tygodnia dwie inne instytucje poprosiły o wypożyczenie filmu. Prasa amerykańska podkreśla świetną reżyserię filmu, uważając ją za wrecz rewelacyjną.

Przodownicy pracy

w P. Z. Z. J. G. Łódź — Południe

W dniu 31 grudnia 1947 r. na terenie oddziałów P.Z.Z.P.J.G. Łódź-Południe odbyło się uroczyste rozdanie odznak, nagród i dyplomów uznania przodownikom pracy za I-szy etap. Na czoło wysunęli się następujący robotnicy:

W Tkalni Nr 3: 1) Irena Szymil, 2) Regina Banasiak, 3) Stefan Lisiak.

W Tkalni Nr 4: 1) Eugenia Małowska, 2) Czesława Ropegą, 3) Janina Czernik.

W Tkalni Nr 5: 1) Stanisław Jędrzejczak,

2) Józefa Komorowska, 3) Maria Leśniewska.

W Tkalni Nr 7: 1) Izidor Ruszkowski, 2)

Adam Kacprzak, 3) Bolesław Barkiewicz.

WYKAZ WYCIĘZCÓW

W PZPB Nr 1 wśród tkaczek pracujących na sześciu krosnach najlepsze rezultaty osiągnęły: Maria Pyziak (176,3 proc.), Janina Jurek (171,4 proc.), Józefa Krzyżanowska (162,4 proc.), Józefa Seweryniak (160,6 proc.), Genowefa Korzeniowska (156,1 proc.), Kazimiera Domańska (150,8 proc.) i Władysława Jarsosik (150,1 proc.). Na „czwórkach” wyróżniły się: Anna Dratwicka (150,1 proc.), Stanisława Kocjasz (140,9 proc.) i Genowefa Woźniak (143,2 proc.).

We współzawodnictwie zespołowym wyprzedził Stolarz Stefan (118 proc.) Stolarza Zygmunta (107,9 proc.) a Engel (109,3 proc.) Kiblera (108,1 proc.). W przedzalni odpadkowej uzyskał Ignacy Nowacki 160 proc. normy.

W PZPB Nr 2 w przedzalni obsługującej cztery strony osiągnęły: Genowefa Smulik (144,6 proc.), Marta Adamusiak (146,1 proc.), Stanisława Włodowska (142,7 proc.) i Genowefa Cichońska (138,4 proc.) a wśród obsługujących trzy strony: Anastazja Kozłowska (145,4 proc.) i Józefa Marchewka (143,1 proc.).

W tkalni na „czwórkach” wyróżniły się: Melania Siwińska (132,1 proc.), Władysława Maj (127,9 proc.) i Halina Sobieraj (122,4 proc.), a na „szóstkach” Maria Drellich (122,9 proc.).

W PZPB Nr 6 w przedzalni pierwsze miejsca zdobyły: Genowefa Olejniczak (174,2 proc.), Irena Dubel (152,3 proc.), Kazimiera Pazik (147,6 proc.) i Stanisława Szydłowska (149 proc.).

W tkalni odznaczyły się: Bronisława Wojteczak (6 krosien — 151,7 proc.) i Stanisława Hajduk (4 krosna — 147,6 proc.), Edward Cholewa (4 krosna) wykonał swą normę w 148,5 proc.

We współzawodnictwie zespołowym wyprzedził mistrz Grzelak (143,6 proc.) Bogdańskiego (138,2 proc.), a Mańkut (136,7 proc.) Pacholaka (135,2 proc.).

W PZPB Nr 7 wyróżniły się w przedzalni (780 wrzecion) Kornelia Nowak (162,6 proc.) i Władysława Jochim (161,9 proc.) a w tkalni Maria Grębowska (161 proc.) i Michalina Dworowska (158,7 proc.).

W PZPB Nr 8 na czoło wysunęły się w przedzalni (920 wrzecion) Anna Salacińska (142 proc.) i Aniela Majewska (138 proc.), a w tkalni (4 krosna): Janina Barteżak (178 proc.) i Maria Szymańska (175 proc.).

W PZPB Nr 9 odznaczyły się w przedzalni: Antonina Sypniewska (147,8 proc.), Weronika Milewska (143,5 proc.), Helena Pawłowska (142 proc.) i Zofia Kuleczyńska (138 proc.), a w tkalni (6 krosien) Feliksa Pakulska (163,7 proc.) i Teodozja Dziecielska (155,4 proc.). Stanisław Kubik wykonał normę w 160,5 proc.

W PZPB Nr 16 wyróżniły się: Wanda Cyran, Jadwiga Majchrowicz, Janina Kordas a w PZPB w Pabianicach Stanisława Osieja, Maria Nowicka, Władysława Raszevska i Helena Świątek.

Przemysł wełniany walczy o pierwszeństwo

We współzawodnictwie tkaczy pracujących na dwóch krosnach kortowych w PZPW Nr 2 pierwsze miejsca uzyskali: Stefan Andrzejczak (160 proc.), Tadeusz Korliński (159,6 proc.) i Franciszek Piłarski (153,8 proc.).

W PZPW Nr 3 wyróżnili się: Zdzisław Tomczyk (148,3 proc.), Józef Mazur (144,3 proc.) i Zygmunt Morga (142,3 proc.).

W PZPW Nr 36 najlepsze rezultaty uzyskali: Remigiusz Wójcicki (156 proc.), Michał Gabrysiak (141 proc.) i Józef Bączkowski (137 proc.).

ZNOW CI SZOFERZY

Samochód osobowy, prowadzony przez Mariana Dusinińskiego, zamieszkałego przy ulicy Ogrodowej 12-14, przejeżdżając ulicą Armii Czerwonej, najechał na 10-letnią dziewczynkę Helenę Klucberg (Rokicińska 39). Dziewczynkę, która doznała ogólnych obrażeń, przewieziono do szpitala Anny Marii.

Z powodu nieostrożnej jazdy szofera Kazimierza Barańskiego (ul. Karpią 4) taksówka 33-36 zawadziła o stęp, przejeżdżając przez róg ulicy Pabianickiej i Zjednoczenia. Zarówno szofer, jak i pasażerka, Stefania Garnys, zamieszkała w Środzie, ulica Dąbrowskiego 18, doznały ogólnych obrażeń ciała i przewiezieni zostali do szpitala „Betleem”.

SKUTKI PIJAŃSTWA

Na rogu ulicy Piotrkowskiej i Napiórkowskiej tramwaj Nr 5, prowadzony przez motorniczego Hudzika, najechał na Franciszka Pietrusiaka (ulica Płocka 7), który będąc w stanie nietrzeźwym, usiłował przejść przez jezdnię w chwili przejeżdżania tramwaju. Pietrusiak doznał ogólnych obrażeń i przewieziony został do szpitala w Radogoszczu.

Kronika m. Radomska

Niedziela, 4 stycznia 1948 r.
Dziś: Eugeniusza.

Telefony

- 10—Straż Pożarna.
- 13—Pow. Komenda MO.
- 51—Miejski Post. MO.
- 91—Starostwo Powiatowe.
- 50—Szpital Powiatowy.
- 11—P. U. B. P.
- 35—PPR.

Kronika Morska

Do Gdyni przyszedł z Belgii polski statek „Poznań”, przywożąc do kraju 1.151 kg. śledzi. Tego samego dnia norweski „Kastor” przywiózł do Gdańska 3.500 beczek o wadze 563 ton.

Z dniem 1 stycznia nastąpiło ostateczne połączenie Głównego Urzędu Morskiego z Biurem Odbudowy Portów we wspólny Gdański Urząd Morski. Gdański Urząd Morski dzielić się będzie na cztery działy: handlowy, techniczny, inspektorat żegluga i wybrzeża oraz finansowo-administracyjny.

Spółdzielczość chłopska

wobec nowych zadań

W dniu 29 grudnia odbyła się w Łodzi konferencja przedstawicieli władz wszystkich gminnych spółdzielni Samopomocy Chłopskiej z terenu woj. łódzkiego.

poświęcona aktualnym zagadnieniom spółdzielczości wsi. Gminne Spółdzielnie Samopomocy Chłopskiej czynne są we wszystkich 232

gminach wiejskich województwa. Spółdzielnie Gminne zostały w ciągu ostatniego kwartału 1947 roku połączone z wiejskimi Spółdzielniami Spożywców, skupiając w ten sposób całą spółdzielczość wiejską w jedną organizację.

Unifikacja objęła w wojew. łódzkim 81 Spółdzielni Spożywców i 232 Gminne Spółdzielnie Samopomocy Chłopskiej. Ogólna liczba sklepów, jaką po unifikacji prowadzi spółdzielczość Samopomocy Chłopskiej w woj. łódzkim, wynosi około 750.

Przemawiający na konferencji dyr. Związku Rewizyjnego, ob. Szubert, po przedstawieniu wyników unifikacji i sześciu lat możliwości rozwojowych, jakie unifikacja stworzyła spółdzielczości wiejskiej, omówił wyliczne i zadania Spółdzielni Samopomocy Chłopskiej w roku 1948.

Do najważniejszych zadań dyr. Szubert zaliczył: zorganizowanie skupu ziemiohodowców i nabiału, organizowanie gminnych stacji maszynowych oraz szkolenie kadr pracowników spółdzielczych. Ustalono, że w roku 1948 w woj. łódzkim powstanie około 200 stacji maszynowych. Maszyny zakupione będą częściowo z funduszy własnych Spółdzielni, częściowo z kredytów Banku Gospodarstwa Spółdzielczego. Sprawy wysunięte przez dyr. Szuberta zostały szeroko przedyskutowane. Oprócz nich przedyskutowano również zagadnienia, jakie wynikły w związku z akcją unifikacji, a więc bilans połączeniowy, przejęcie majątku Spółdzielni przez nowoobrane władze Gminnych Spółdzielni Samopomocy Chłopskiej itp.

Sądy Obywatelskie w Brzeźnicy i w Pławnie

W wykonaniu ustawy o Sądach Obywatelskich Powiatowa Rada Narodowa w Radomsku przystąpiła do zorganizowania dwóch Sądów Obywatelskich na terenie naszego powiatu w miejscowości Brzeźnica i Pławno. Gminna Rada Narodowa w Brzeźnicy na odbytym posiedzeniu wybrała następujący skład Sądu: ob. Lewandowski na sędziego i ob. Taranka Tamasza na zastępcę sędziego oraz 6-ciu la^wników ob. ob. Babiniaka Michała, Kopkę Stanisława, Krysztaszkę Józefę, Bednarskiego Franciszka, Wolskiego Wincentego i Tasarza Bolesława.

Gminna Rada Narodowa w Pławnie

powołała następujący skład sądu: Wieloch Antoni, cholewkarz — sędzia, Piorkowski Władysław, rolnik — zastępca sędziego, Lawnicy: ob. ob. Wtorkowski Roman, murarz; Nowak Wojciech, rolnik; Ressel Józef, rąkacz; Wójcicki Konstanty, szewc; Kamiński Jakub, rolnik; Krauze Józef, sklepikarz.

Jak nas zapewnił Przewodniczący Powiatowej Rady Narodowej w Radomsku — poczyniono już starania o zorganizowanie 4-ech nowych Sądów Obywatelskich w powiecie radomszczańskim w miejscowościach najbardziej odległych, aby ludność nie musiała zbyt daleko dojeżdżać do sądów.

Przy studiowaniu abecadła

Walka z analfabetyzmem na froncie całego kraju

Może to być wszędzie. Łódź, Warszawa, Bydgoszcz czy Lublin — miejscowość obojętna. We wszystkich salach szkolnych, lub świetlicach stare i małe, męskie i kobiece głowy, pochylają się nad książką, monotonnie sylabizując litery. Ręce spracowane, zgrubiałe palce przesuwają się od słowa do słowa, od cyfry do cyfry. Po pracy w fabryce, po gospodarskich robotach idą na wieczorowe kursy, aby poznać zawite arkana abecadła.

Niestety, dopiero teraz, w późnym niejedynokrotnie wieku, bardzo wielu po raz pierwszy wzięło do ręki elementarz. Sprawa analfabetyzmu, będącego smutną pozostałością międzywojennej gospodarki sanacyjnych rządów i hitlerowskiej okupacji jest na ogół mało doceniana. Zdarzy się, że ktoś przy wypłacie trzema niezdanymi krzyżkami zastąpi podpis, a że nie umie pisać, to nie jego rzecz.

Otóż to wcale nie jest „jego rzecz”, ale zagadnienie nadzwyczaj ważne i wymagające solidarnego wysiłku nie tylko państwa, ale i całego społeczeństwa.

Gdy idziemy do sali, gdzie odbywają się lekcje, nauczyciel prosi nas o jedno — „Nie wyjmajcie notesu, ani ołówka — nie pytajcie o nazwiska”. Na ogół analfabeci czują się pewnego rodzaju kalekami i wstydzą się swego nieumiejętności. — Gdy umieją już pisać, czytają i rachować, cieszą się z tego bardzo i zachęcają swych znajomych, ale ponieważ ci uczą się dopiero miesiąc, lepiej im nie przeszkadzać.

Nauczyciel dobrze zna psychikę swych uczniów. Śladamy więc w najdalszym kącie i przysłuchujemy się lekcji, a właściwie śledzimy za jej tokiem z podręcznikiem przed sobą. — Jest to elementarz „Czytamy” — wydany specjalnie dla dorosłych na zlecenie Ministerstwa Oświaty w nakładzie 100 tysięcy egzemplarzy.

Rytm o program kursu i jego organizację.

„Rok” szkolny trwa pięć miesięcy i zaczyna się 1 listopada, to znaczy odbywa się w takim okresie, gdy rolnik ma najmniej pracy. Przedmioty to język polski i arytmetyka od samego początku. Kurs, na którym jesteśmy, jest prowadzony przez Ministerstwo Oświaty, ale są też i inne, organizowane przez Związki Zawodowe i organizacje polityczne lub młodzieżowe.

W ubiegłym roku było zorganizowanych około 2000 kursów, w tym roku będzie więcej, bo przeciwko analfabetyzmowi wszczęto regularną i bezwzględną wojnę.

W tym celu została powołana Rada Społeczna do Zwalczenia Analfabetyzmu, w skład której weszli przedstawiciele wielu organizacji społecznych. Obok Rady powołane zostaną Wojewódzkie Komitety Społeczne. Rada

i Komitety mają za zadanie zbierać materiały o stanie analfabetyzmu i zmobilizować pracowników oświatowych dla jego zwalczania.

Dokładnych danych statystycznych o ilości analfabetów nie ma jeszcze. Są to rzeczy do sprawdzenia dość trudne, ale nie są to cyfry małe, idą napewno w miliony.

Dokładną odpowiedź otrzymamy na to dręczące pytanie w roku 1950 — po powszechnym spisie ludności, a może jednak do tej pory będzie już znikoma ilość obywateli polskich, nie umiejących czytać i pisać.

Tym bardziej, że Ministerstwo Oświaty opracowało już projekt dekretu o obowiązku uczenia się analfabetów, który tę akcję posunie znacznie naprzód.

J. W-wa.

Adolf Halama skazany na osiem lat więzienia

Znany w czasie okupacji na terenie naszego miasta był kierownik Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Radomsku Adolf Halama, który w roku 1941 zgłosił swoją przynależność do narodu niemieckiego i został członkiem „Hilfspolizei”, stanął w tych dniach przed Sądem Okręgowym w Częstochowie na

sesji wyjazdowej w Radomsku. Akt oskarżenia zarzucał mu wydanie w ręce władz niemieckich ukrywającej się „niego rodziny żydowskiej Rozenbaumów.

Halama został skazany na osiem lat więzienia z pozbawieniem praw na lat 10, oraz na konfiskatę całego majątku.

Dom spłonął doszczętnie

W nocy dnia 30 ub. r. około godziny 2 powstał pożar w parterowym drewnianym domu przy ulicy Górnej w Radomsku, w mieszkaniu ob. Szczygłowskiego Stanisława. Skutkiem pożaru, dom oraz znajdujące się w mieszkaniach meble i

rzeczy spłonęły doszczętnie. Ogień zagrażał sąsiednim budynkom, dzięki jednak energicznej akcji ratunkowej miejscowej Straży Pożarnej ogień zdołano zlokalizować.

Kronika milicyjna

W stawie parkowym w Radomsku zostały znalezione pod lodem zwłoki topielca Józefa Mrówczyńskiego. Zwłoki przebywały w wodzie około dwóch tygodni. (d)

Funkcjonariusze służby Ochrony Kolei w Radomsku na stacji osobowej zatrzymali nielegalnie handlującego ob. N., przy którym znaleziono większą ilość sacharyny, oraz 32 kg. skóry miękkiej i podeszwowej. 3.

Na szkodę ob. Adama Ortyla z Dmenina sprzed sklepu przy ul. Remonta w Radomsku nieznanymi sprawcami dokonano kradzieży roweru męskiego. (d)

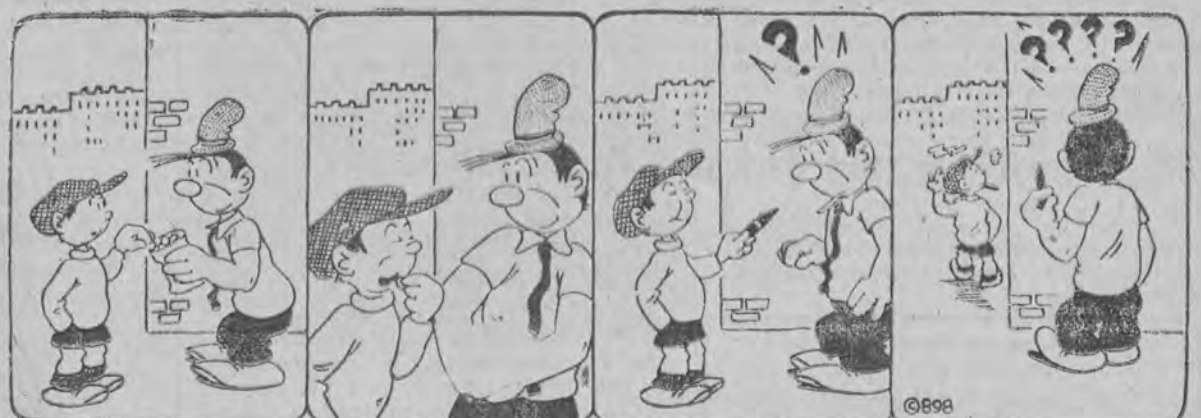
Funkcjonariusze Służby Ochrony Kolei z Radomska na stacji kolejowej w Rozprze zatrzymali dwóch węglokradów, którym odebrano 5 metrów węgla. Węgiel został zabezpieczony w magazynie kolejowym, a sprawcy odstawieni do Posterunku M.O. w Rozprze.

Złóż ofiarę na Pomoc Zimową!

Kronika ruchu ludności

Urząd Stanu Cywilnego w Radomsku w miesiącu grudniu 1947 roku zanotował na terenie miasta 23 zgony. W tym samym okresie zanotowano 49 urodzeń. Małżeństw zawarto 14. Zmarli: Andrzejewicz Irena, Jaros Stanisław, Szczeszek Maria, Tutara Maria, Zawada Karol-Janusz, Ościk Adam, Janik Antoni, Matysiewicz Bronisław, Kozulska Heiena, Laubisz Zuzanna, Piątek Józefa, Rosenberg Wolf, Szmulewska Józefa, Suchoja Elżbieta, Wieloch Maria, Adamiak Maria, Bukowski Stanisław, Sikorski Marian, Chądzyńska Anna, Berezka Maria, Barton Anna, Nypart Bernardyn i Ciupa Paweł.

Przygody Jasia Wiercipięty

D — 018650

Mam tu cukierka!

Oj, niedobry!

Weź pan to, lepsze!

Ta młodzieży!

Z życia Partii

UWAGA członkowie komitetu dzielnicowego Staromiejskiej!

W poniedziałek, 5.1. br. o godz. 17-tej w lokalu własnym przy ul. Nowomiejskiej 6 odbędzie się plenarne posiedzenie komitetu dzielnicowego Staromiejskiej.

BAŁUTY

W dniu dzisiejszym odbywają się następujące zebrania kół:

O godz. 10-tej „Marysin”, o godz. 14-tej „Reymontów”, o godz. 18-tej Radogoszcz — wieś.

STAROMIEJSKA

O godz. 10-tej zebranie terenowego koła „Doły”.

CHOINKA DLA ŻOŁNIERZY

Wydział Kulturalno-Oświatowy przy Zarządzie Głównym Zw. Zaw. Prac. Filmowych R.P. organizuje uroczystą choinkę dla żołnierzy w kinie „Włókniarz” dnia 4 stycznia br. o godz. 10-tej.

Na program w części oficjalnej złożą się: okolicznościowe przemówienia, wręczenie funduszu gwiazdkowego na bibliotekę dla żołnierzy, oraz w części artystycznej: występy sceniczne zespołu świetlicowego, filmy okolicznościowe, kolędy.

AKADEMIA ŻAŁOBNA KU UCZCZENIU PAMIĘCI DRA ST. WIĘCKOWSKIEGO

Komitet Uczczenia Pamięci dra Stanisława Więckiego w Łodzi, wyłoniony spośród przedstawicieli całego społeczeństwa łódzkiego, organizuje w niedzielę, dnia 11 stycznia br. od godz. 11 przed południem w sali Teatru Wojska Polskiego przy ul. Jaracza 27, uroczystą akademię żałobną ku uczczeniu pamięci tego działacza.

Wstęp bezpłatny za zaproszeniami, które wydaje sekretariat Komitetu w lokalu Stronictwa Demokratycznego przy ul. Piotrkowskiej 78, II piętro, tel. 121-67.

PRZEDŁUŻENIE TERMINU REJESTRACJI KART NA STYCZEŃ

Zarząd Miejski w Łodzi — Wydział Aprobacji — niniejszym podaje do wiadomości, że rejestracja kart żywnościowych z miesiąca stycznia r.b. zostaje przedłużona do dnia 5 stycznia r.b. włącznie, we wszystkich sklepach spożywczych włączonych do miejskiej sieci rozdzielczej.

ODCZYT SEWERYNA POLLAKA

W poniedziałek, dnia 5 bm. w Miejskiej Galerii Sztuk Plastycznych Wydział Kultury i Sztuki Zarządu Miejskiego w Łodzi urządza odczyt Seweryna Pollaka pt. „Wrażenia z pobytu w ZSRR”. Początek o godz. 19-tej. — Wstęp bezpłatny.

UWAGA PRACOWNICY PIEKARSKY

We wtorek dnia 6-go stycznia 1948 r. o godz. 10-tej rano w sali P.P.R. przy ul. Gdańskiej 75 odbędzie się zebranie wszystkich delegatów piekarzy na terenie m. Łodzi i bezrobotnych piekarzy.

Obecność wszystkich delegatów obowiązkowa.

WYKŁADY TUR W ŚWIETLICACH ROBOTNICZYCH

Dnia 4.1.48 r. godz. 11-ta Świetlica Kruscha i Endr w Pabianicach „Co to jest filozofia — dr. Wyrzykowski.

Dnia 4.1.48 r. godz. 12 Dom Kultury Milicjanta — Nawrot 27 „Ustrój feudalny” — tow. Cichoński Leon.

Dnia 7.1.48 r. godz. 12 Państwowy Browar Nr 1, Orla 25 „Walka Słowiańczyzny z Niemcami” — prof. Makarczuk.

Dnia 7.1.48 r. godz. 17-ta — Związek Samorządowców, Wólczańska 5 „Zagadnienia oświaty robotniczej” — tow. Szczesna Krystyna.

Dnia 8.1.48 r. F-ma Ferrum, Kilińskiego 121 — „O żelazie”

Dnia 8.1.48 r. godz. 18-ta PZPB Nr 6, „Zagadnienia wychowawcze” — prof. Makarczuk

Dnia 10.1.48 r. godz. 13.30 Fabryka Płoch i Niciełnic, Strz. Koniowskich 65 „Wpływ literatury na jednostkę i społeczeństwo” — prof. Krzemińska

Dnia 4.1.48 r. godz. 10-ta Związek Samorządowców, Wólczańska 5 „Zagadnienia oświaty robotniczej” — tow. Szczesna Krystyna.

Dnia 10.1.48 r. godz. 13-ta PZPB Nr 21 „Historia starożytna” — tow. Weycher-Szymańska.

SPIS POGŁOWIA TRZODY CHLEWNEJ

Zgodnie z zarządzeniem Ministra Administracji Publicznej oraz Ziemi Odzyskanych z dnia 10 listopada 1947 roku, Wydział Rolnictwa Zarządu Miejskiego w Łodzi przystąpił do przeprowadzenia spisu pogłowia trzody chlewnej i kur, który trwać będzie do dnia 10 stycznia r.b.

Do przeprowadzenia spisu zostali wyznaczeni komisarze spisowi, zaopatrzeni w legitymacje i odpowiednie instrukcje.

Wymieniony spis służyć będzie Głównemu Urzędowi Statystycznemu wyłącznie dla celów statystycznych i obejmuje swym zasięgiem całe Państwo.

P.D.T. Składnica Przerzutowa Nr 2 w Łodzi zatrudni:

2 księgowych do księgowości materiałowej

1 brakarza do branży skórzanej

2 pomocnicze siły biurowe.

Zgłoszenia ul. Wólczańska 143 u Referenta Personalnego.

Ze sportu

Sport w Związku Radzieckim

zdobywa katedry na wyższych uczelniach

Zagadnieniem, do którego w Związku Radzieckim przy propagowaniu i wprowadzaniu sportu w szerokie masy obywateli, przywiązuje się ogromną wagę — jest sprawa kształcenia fachowców WF i Sportu. Tylko dzięki wieloletniej kadrze tych specjalistów sport w Związku Radzieckim jest tak silny i tak masowo uprawiany.

Kształceniem specjalistów WF na poziomie wykształcenia średniego, zajmują się w ZSRR odpowiednie licea zawodowe, tzw. Technicum Kultury Fizycznej. Kurs nauczania trwa tam trzy lata, a na wyższych uczelniach WF (Instytutach Kultury Fizycznej) — kurs nauczania trwa cztery lata. Po ukończeniu Technicum, absolwent otrzymuje tytuł nauczyciela WF.

ZSRR posiada 38 liceów, równomiernie rozlokowanych na całym obszarze kraju. W 1946 roku uczelnie te wypuściły 740 specjalistów. Według planu na rok 1950 w liceach tych ma być wykształconych 5.775 specjalistów.

Instytutów Kultury Fizycznej (wyższych uczelni WF) istnieje w ZSRR 11-cie, a mianowicie w następujących miastach: w Moskwie, Leningradzie, w Mińsku, w Kijowie, w Baku, w Tbilisi, Erewanie, Almacie, Lwowie, Rydze i Kownie. Struktura organizacyjna i program nauki w tych instytutach różnią się nieco od struktury i programu Polskiej Akademii WF i tryletnich studiów WF na uniwersytetach w Poznaniu, Krakowie i Wrocławiu. Wymiar godzin na poszczególne przedmioty jest w uczelniach ZSRR wyższy, niż w Polsce. Naj-

większą jednak różnicą jest to, że w uczelniach radzieckich WF duży nacisk kładzie się na nauki polityczne i społeczne. Z przedmiotów praktycznych duży nacisk kładzie się w ZSRR na sporty motorowe, szymbownictwo, jazdę konną i strzelectwo — czego brak w naszych uczelniach WF. Poza tym program i zakres nauk jest podobny.

Na wyższych uczelniach WF w ZSRR obok katedr naukowych, jak np. anatomii, fizjologii, teorii WF itp. — istnieją zupełnie równorzędne pod względem znaczenia katedry gimnastyki, lekkiej atletyki, pływania itp. W Polsce te dyscypliny sportu są traktowane na uczelniach jako przedmioty praktyczne — a nie jako katedry naukowe.

Międzyzwiązkowy Komitet Kultury Fizycznej i Sportu w ZSRR zaplanował i uzyskał aprobatę Rządu na poszerzenie sieci uczelni sportowych. Według planu, w roku 1950-tym Związek Radziecki będzie posiadał 15 instytutów WF i 51 liceów z ogólną liczbą 30.000 studentów.

Oprócz tych wszystkich uczelni, podlegających Komitetowi Kultury Fizycznej i Sportu, istnieją jeszcze „szkoły trenerów”. Szkół takich jest w ZSRR trzy (przy Moskiewskim, Kijowskim i Leningradzkim Instytucie). Ta ostatnia szkoła jest zakwalifikowana jako

Wyższa Szkoła Trenerów. W szkołach tych kształcą się specjaliści trenerzy z różnych dziedzin sportu. Rekrutują się oni z dobrych sportowców-zawodników. Po ukończeniu szkoły są oni zatrudniani w klubach i w stowarzyszeniach sportowych jako fachowcy-trenerzy. Kadry nauczycieli wychowania fizycznego są szkolone w 21 uczelniach Ministerstwa

Oświaty (Wydziały Kultury Fizycznej przy instytutach nauczycielskich i pedagogicznych z 4-letnim kursem nauczania). Obecnie więc ZSRR posiada 73 uczelnie wychowania fizycznego wszystkich stopni. Niezależnie od uczelni fachowych, kadry instruktorskie są szkolone na kursach krótkoterminowych przez związki zawodowe, towarzystwa sportowe itd.

Sport w Zw. Zawodowych

Sportowcy Włókniarze mogą ubiegać się o stypendia

Zarząd Główny Wydział WF i Sportu Zw. Zawodowego Włókniarzy uchwalił 10 stypendiów miesięcznie w wysokości 3 tysięcy złotych każde dla czynnych sportowców włókniarzy, uczących się w szkołach przemysłowych lub innych, o ile rodzice pracują w przemyśle włókienniczym i są członkami

Związku, a sami są członkami Włókienniczych Związkowych Klubów Sportowych.

Każdy ubiegający się o wyżej wymienione stypendium winien złożyć przez Oddział Związku: podanie, życiorys, opinię szkoły i opinię klubu. Stypendium wypłacane będzie już od miesiąca stycznia 1948 roku.

W Łodzi powstaje Okręgowy Związek Łyżwiarzy

Łódź, największe miasto w Polsce po Warszawie, nie miało do tej pory swego Okręgowego Związku Łyżwiarzy. Przed wojną czynne tu było Łódzkie Towarzystwo Łyżwiarzy, które propagowało ten piękny i zdrowy sport. W chwili obecnej łyżwiarstwo zniknęło zupełnie z programu łódzkiej imprezy sportowej, toteż z wielkim zadowoleniem przyjmujemy wiadomość, że w czwartek, 8 bm. od-

będzie się zebranie organizacyjne Łódzkiego Okręgowego Związku Łyżwiarzy.

Zebranie to odbędzie się w świetlicy PZPW Nr 3 (dawniej Barciński) w pierwszym terminie o godz. 17.30, w drugim o godz. 18.

Wszystkie kluby posiadające sekcje łyżwiarzy, lub chcące je stworzyć, proszone są o wydelegowanie na powyższe zebranie swych przedstawicieli.

Dział oficjalny ŁOZB

Komunikat Wydziału Sportowego Nr. 18

1. Delegatami na zawody o drużynowe mistrzostwo okręgu klasy B będą:

KS Filmowiec — KS Wima w dniu 3. 1. 1948 r. godz. 19-ta — ob. Klimczak
KS Zryw (Pabianice) — KS Victoria w dniu 4. 1. 1948 godz. 12-ta — ob. Bednarek
KS Zryw II — KS Concordia II w dniu 4. 1. 1948 godz. 11-ta — ob. Kuczkowski.

2. Na podstawie pisma KS Zryw (Łódź) karze się jednomiesięczną dyskwalifikacją zawodnika Kłodasa Edwarda.

3. Z polecenia Zarządu ŁOZB karze się KS Zryw (Pabianice) grzywną zł 500 za opóźnienie zawodów o mistrzostwo klasy B mie-

dz KS Zryw (Pabianice) — KS Wima w dniu 14. 12. 1947 r.

4. Wszystkie kluby powinny we własnym interesie zwracać większą uwagę na długość włosów swych zawodników. Delegaci W.S.

5. W.S. podaje do wiadomości tabelkę weryfikacyjną zawodów o drużynowe mistrzostwo okręgu klasy A II rundy:

	LKS	Concordia	Tęcza	Ikape	Zjednoczone	Zryw	Pkt.	St. zw.
LKS	—	9:7	11:5	4:12	16:0	16:0	8	56:24
Concordia	7:9	—	11:5	11:5	16:0	8:8	7	53:27
Tęcza	5:11	5:11	—	13:3	14:2	16:0	6	53:27
Ikape	12:4	5:11	3:13	—	8:8	8:8	4	36:44
Zjednoczone	0:16	0:16	2:14	8:8	—	10:6	3	20:60
Zryw	0:16	8:8	0:16	8:8	6:10	—	2	22:58

stwierdził, że zawodnicy niektórych klubów posiadają zbyt długie włosy, które podczas walki spadają na oczy, przesłaniając im pole widzenia i utrudniają w dużym stopniu walkę.

6. Końcowy układ tabeli mistrzostw drużynowych okręgu kl. A przedstawia się następująco:

	Spółkań	pkt.	stos. zwyc.
1. EKS	10	17:3	113: 47
2. Tęcza	10	14:6	106: 52
3. Concordia	10	11:9	91: 67
4. Zryw	10	6:14	61: 97
5. Ikape	10	6:14	55:103
6. Zjednoczone	10	6:14	50:110

Przewodniczący: (—) Cz. Kuczkowski
Sekretarz: (—) A. Klimczak

W ZAKOPANEM ŚNIEG

W Zakopanem odbył się sztafetowy bieg narciarski 4 razy 10 km o mistrzostwo Polski. Zwyciężyła drużyna „Wisły” (Zakopane) w czasie 3:13,20

TRZEJ ŁODZIANIE ODZNACZENI PRZEZ PZP

Z okazji 25-lecia Polskiego Związku Pływackiego, honorową odznaką odznaczeni zostali: popularny skoczek i łyżwiarz K.P. Zjednoczone, Przyborowski, Majchrzak (trener ŁOZP), oraz Szwanowski, zawodnik LKS-u.

Łodzianie wyjechali wczoraj do Poznania, gdzie zostaną udekorowani podczas uroczystości jubileuszowych, odbywających się w dniu dzisiejszym.

TRZEJ ŁODZIANIE ODZNACZENI PRZEZ PZP

Z okazji 25-lecia Polskiego Związku Pływackiego, honorową odznaką odznaczeni zostali: popularny skoczek i łyżwiarz K.P. Zjednoczone, Przyborowski, Majchrzak (trener ŁOZP), oraz Szwanowski, zawodnik LKS-u.

Łodzianie wyjechali wczoraj do Poznania, gdzie zostaną udekorowani podczas uroczystości jubileuszowych, odbywających się w dniu dzisiejszym.

TRZEJ ŁODZIANIE ODZNACZENI PRZEZ PZP

Z okazji 25-lecia Polskiego Związku Pływackiego, honorową odznaką odznaczeni zostali: popularny skoczek i łyżwiarz K.P. Zjednoczone, Przyborowski, Majchrzak (trener ŁOZP), oraz Szwanowski, zawodnik LKS-u.

Łodzianie wyjechali wczoraj do Poznania, gdzie zostaną udekorowani podczas uroczystości jubileuszowych, odbywających się w dniu dzisiejszym.

TRZEJ ŁODZIANIE ODZNACZENI PRZEZ PZP

Z okazji 25-lecia Polskiego Związku Pływackiego, honorową odznaką odznaczeni zostali: popularny skoczek i łyżwiarz K.P. Zjednoczone, Przyborowski, Majchrzak (trener ŁOZP), oraz Szwanowski, zawodnik LKS-u.

Łodzianie wyjechali wczoraj do Poznania, gdzie zostaną udekorowani podczas uroczystości jubileuszowych, odbywających się w dniu dzisiejszym.

„Wisła” (Zakopane) mistrzem Polski w biegu rozstawnym 4 x 10 km.

W Zakopanem odbył się bieg rozstawnym 4 razy 10 km o mistrzostwo Polski, w którym zwyciężyła sztafeta zakopiańska „Wisły”. Zwycięska sztafeta w składzie: Związc, Bukowski, Orlewicz i Sitarz uzyskała czas 3:13,20 drugie miejsce przypadło SNPTP w czasie 3:15,06. Trzecie miejsce zajął HKN — Zako-

pane, w którego szeregach startował na ostatniej zmianie mistrz Polski Stefan Dziędzic, uzyskując najlepszy indywidualny czas 45:42. Drugi z kolei najlepszy indywidualny czas uzyskał Daniel Krzeptowski (SNPTP).

Czwarte miejsce w ogólnej punktacji zajęła sztafeta AZS — Kraków.

W pierwszym meczu hokejowym Wisła wygrywa z Cracovią 7:6

W Krakowie rozegrano pierwsze zawody hokejowe między „Cracovią” a „Wisłą”. „Cracovia” wzmocniona została Starzewskim z ŁKS i Lewackim z KTH oraz świeżo pozyskanym Burdą. „Wisła” wystąpiła bez Palusa.

Mecz zakończył się zwycięstwem „Wisły” 7:6 (3:1, 2:3, 2:2). Bramki dla „Wisły” strzelili: Skarżyński — 3. Bromer, Jasiński, Sokolowski

i jedna samobójcza. Dla „Cracovii”: Starzewski — 2. Kapczyński, Lewacki i Więcek. Sędziowali Michalski i mgr Przewieda.

Dzisiejsze imprezy

Sala Victorii godz. 12: Mecz o mistrzostwo klasy B Zryw (Pabianice) — Victoria.

Hala Wimy godz. 11: Mecz o mistrzostwo klasy B Zryw II — Concordia II.

Sala YMCA. Dalszy ciąg mistrzostw okręgowych w siatkówce męskiej i żeńskiej.

Mecz hokejowy Ameryka — Europa

Jak donosi prasa ostrawska, 19 lutego odbędzie się na Stadionie Lodowym w Ostrawie sensacyjny mecz hokejowy pomiędzy reprezentacją Ameryki i Europy.

Już obecnie zarząd stadionu otrzymał zamówienia na bilety wstępu.

Od Redakcji

Mistrzowi Polski w kolarstwie, Jerzemu Bekowi, Łódzkiemu Okręgowemu Związkowi Kolarskiemu, Dziewiarskiemu Klubowi Sportowemu i LKS-owi za nadesłane życzenia noworoczne — serdecznie dziękujemy.